

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

ISSN 1821-1070

Letnik IX. št. 34-35

E-mail: kredarica@teamnet.rs

Novi Sad, junij-september 2009

SREČANJE V MOJI DEŽELI
str. 2

KRANFEST
str. 5

**KONCERT SLOVENSkih
ZMAGOVALCEV NA
FESTIVALU MOKRANJČEVI
DNEVI**
str. 7

**PESEM IN TURIZEM
BREZ MEJA**
str. 8

**INTERVJU:
SRĐAN RADAČEVIĆ**
str. 10

**3. MESTO NA
RECITATORSKEM
TEKMOVANJU**
str. 14

**KMZ
"KREDARICA" NA
KONCERTU SLOVENSkih
ZBOROV**
str. 19

Dan državnosti Republike Slovenije

Leto 2009 je leto polnoletnosti Slovenije. 25. junija je minilo 18 let, odkar je Slovenija postala formalno neodvisna. Na ta dan, leta 1991, je Slovenija s smelimi koraki krenila na pot, usmerjena v boljšo prihodnost.

Foto: Arhiv

Aprila 1990 so bile, prvič po drugi svetovni vojni, izvedene večstrankarske demokratične volitve v Sloveniji. Večino na volitvah je dobila koalicija Demos (Demokratična opozicija Slovenije), ki se je zavzemala za neodvisno državo slovenskega naroda. Julija je Demos začel pripravljati osamosvojitveno zakonodajo za plebiscit o osamosvojitvi Slovenije. Tedaj je bila sprejeta Deklaracija o suverenosti Republike Slovenije, plebiscit pa je bil razpisan 23. decembra 1990. Še pred plebiscitom je skupščina objavila tudi Deklaracijo o spoštovanju temeljnih konvencij Sveta Evrope, sprejela pa je tudi Izjavo o dobrih namerah 6. decembra 1990.

Rezultati plebiscita so bili uradno razglašeni 26. decembra (od tedaj ta dan praznujemo kot državni praznik – dan samostojnosti). Glasovanja se je udeležilo 93,2 odstotka volilnih upravičencev: za samostojnost je glasovalo 88,2 odstotka vseh volivcev.

Postavljen je bil šestmesečni rok za uresničitev plebiscitarne odločitve. V tem obdobju je takratno vodstvo Republike Slovenije pripravljalo ustavo in lastni gospodarski sistem. Dan pred iztekom postavljenega roka, 25. junija 1991, je skupščina sprejela Temeljno ustavno listino o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije in je po razglasitvi neodvisnosti prevzela nadzor nad svojimi mejami.

Jugoslovanska oblast ni priznala slovenske samostojnosti. Oboroženi spopadi med JLA ter slovensko Teritorialno obrambo in slovensko policijo so se začeli 27. junija, končani so bili 3. julija 1991. Istočasno je bila zelo aktivna tudi diplomatska dejavnost. Na začetku julija 1991 je po posredovanju Evropske skupnosti prišlo na Brionih do pogajanj med Jugoslavijo, Slovenijo in Hrvaško. Podpisana je bila brionska deklaracija, ki jo je 10. julija potrdil tudi slovenski parlament. S to deklaracijo je Slovenija za tri mesece zamrznila osamosvajanje. Prve države so medtem že priznale samostojno

Slovenijo. Ko je oktobra 1991 trimesečni rok potekel, je Slovenijo v koprskem pristanišču zapustil zadnji jugoslovanski vojak. Slovenija je uvedla svojo denarno valuto, tuji diplomati pa so imeli redne stike s slovenskim državnim vodstvom.

Januarja 1992 je samostojno in neodvisno Slovenijo priznal Sveti sedež, tako kot večina članic Evropske skupnosti. ZDA so jo priznale 7. aprila. Priznale so jo tudi vse najpomembnejše države (npr. stalne članice Varnostnega sveta OZN), 22. maja 1992 pa je postala tudi 176. članica OZN.

Za kratkih 18 let Slovenija je prehodila fascinantno pot. Članica je NATA od marca 2004, od maja istega leta je postala enakopravna članica Evropske unije, slovenski jezik pa je postal eden od uradnih jezikov evropske povezave. Od 1. januarja 2007 je prevzela evro, 1. januarja 2008 pa je začela polletno predsedovanje Evropski uniji. Verjetno bo že v letu 2010 postala članica OECD-ja, kar jo uvršča med trideset najrazvitejših držav na svetu.

V počastitev dneva državnosti, dneva Slovenske vojske, dneva Slovenske policije ter ob predsedovanju Republike Slovenije Odboru ministrov Sveta Evrope, je bila proslava v Srbiji 22. junija 2009 v Beogradu, v Centru Sava, v organizaciji gostitelja proslave - Veleposlaništva

Republike Slovenije v Beogradu, na čelu z veleposlanikom nj. eksc. g. Miroslavom Lucijem s soprogo Ireno Luci in polkovnikom Francom Ošljakom. Ob tej priložnosti sta Orkester Slovenske policije in slovenski trio Eroika izvedla slavnostni koncert.

Med povabljeni na proslavi so bili številni predstavniki diplomatskega zbora, predstavniki verskih skupnosti, političnih in nevladnih organizacij, številne javne osebnosti, kakor tudi predstavniki slovenskih društev iz Srbije.

Ponosno ti čestitamo obletnico, Slovenija!

S.M.

53. srečanje v moji deželi 2009

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA

Osrednji program letošnjega 53. Srečanja v moji deželi se je, kot vedno v organizaciji **Združenja Slovenska izseljenska matica**, že drugič odvijal v Novi Gorici, 4. julija. Del programa pa je bil na gradu Kromberk pri Novi Gorici in v Ljubljani. Letošnji program **Srečanja** je vključil udeležbo in nastope priseljskih, izseljskih in združenjskih kulturnih skupin kot poseben etno festival. Na letošnjem Srečanju smo imeli tudi možnost, da se podrobneje spoznamo z aleksandrinkami – slovenskimi izseljenkami v Egiptu, v 19. stoletju.

Letos so Društvo Slovencev Kredarica na Srečanju v moji deželi uspešno predstavili člani glasbenega ansambla našega društva, ki je bil ustanovljen leta 2008, v sestavi: **Dorđe Vujičić** – klarinet in vodja ansambla, **Milan Bireš** – kitara, **Petar Pifat** – harmonika, **Josip Čapo** – trobenta in **Nikola Vučen** – boben.

Kot uvod v nastope na Srečanju v moji deželi, a po dogovoru med **Srđanom Radakovićem**, predsednikom Izvršnega odbora DS Kredarica, in gospodom **Dušanom Šuligojom**, lastnikom Piano bara Arena, je imel v petek, 3. julija, naš ansambel zelo uspešen celovečerni koncert v omenjeni Areni v Novi Gorici. Koncert našega ansambla je bil napovedan kot »Vojvodinski večer«. Naši fantje so številnim navzočim priredili pravo vojvodinsko-starogradske zabavo. Na koncert so nas prišli pozdravit in preživeti večer z nami naši prijatelji – člani Big banda Nova iz Nove Gorice, ki so že dvakrat imeli celovečerni koncert v Novem Sadu, Vesna Vukšinič - svetovalka v Združenju Slovenska izseljenska matica, in člani okteta Vrtnica iz Nove Gorice, kateremu smo organizirali koncert v Novem Sadu oktobra tega leta. Navezali smo tudi nove stike s člani različnih glasbenih skupin z Goriške in s prebivalci Nove Gorice. Prisotni so bili najbolj navdušeni z venčkom - miksom slovensko-vojvodinskega melosa. Druženje z glasbo se je končalo zgodaj zjutraj.

Naslednji nastop našega instrumentalnega ansambla, bolj uraden, je bil v soboto dopoldne, 4. julija na novogoriškem Bevkovem trgu s skladbami *Na Golici*, *Splet iz Slovenije*, *Polka iz Slovenije*, *Na jezeru*.

V Piano baru Arena

Poleg instrumentalnega ansambla DS Kredarica sta nastopila mešani pevski zbor Encijan Slovenskega kulturnega društva Istra iz Pulja in Srbska folklorna skupina Sloga iz Nove Gorice. Ta nastop našega ansambla je bil hkrati tudi njegovo prvo predstavljanje širši publiki v Sloveniji in je naletel na zelo dober sprejem.

Na Bevkovem trgu

V Ljubljani na Dvornem trgu je istočasno potekal promocijski nastop treh kulturnih skupin Slovencev po svetu: Slovenska folklorna skupina Slovenija iz Berlina, pevski zbor Triglav iz Banja Luke ter Slovenska folklorna skupina Nagelj iz Toronta.

Po prireditvi na Bevkovem trgu je bila v Mestni občini Nove Gorice slavnostna premiera filma »Aleksandrija, ki izginja«. Po premieri je nastopila dramska skupina *Društva žena Prvačine*, ki je dala poseben pečat času, v katerem so aleksandrinke živele v Egiptu. Prve izseljenke - aleksandrinke so bile žene in dekleta, ki so se začele zaposlovati v evropskih družinah v Egiptu, sredi 19. stoletja, ko so francoski in britanski inženirji gradili Sueški prekop. Zaposlovali so se predvsem kot dojilje, sobarice, varuške in kuharice. S tako zasluženim denarjem so reševale svoje družine in kmetije pred propadom. Daleč od domovine je preživetje zahtevalo veliko žrtvovanja, trpljenja in porušene družinske sreče ter je trajno zaznamovalo matere, otroke in očete mnogih goriških domov.

Po nastopu *Društva žena Prvačine* je potekala razprava na temo »Novejša prizadevanja in raziskovanja za ohranitev kulture aleksandrinke«, a popoldne smo v gradu Kromberk imeli priložnost pogledati razstavo »Skriti obrazi Aleksandrije – šolske sestre in aleksandrinke«. Na razstavi je bil prisoten veleposlanik Egipta, slavnostni govornik pa je bil predsednik Republike Slovenije **dr. Danilo Türk** ki je ob tej priliki posebej poudaril pomoč, ki so jo nudili slovenski izseljenci na različnih krajih sveta pri nastajanju slovenske države.

Šolske sestre in aleksandrinke

Osrednja prireditev *Srečanja* se je začela popoldne v Slovenskem narodnem gledališču v Novi Gorici. Dvorana je komaj sprejela vse zainteresirane; po oceni organizatorjev se jih je zbralo čez tisoč. Na samem začetku prireditve sta župan *Mestne občine Nova Gorica Mirko Brulc* in predsednik *Združenja Slovenska izseljenska matica Sergij Pelhan* navzoče nagovorila s pozdravnimi besedami. Osrednji nagovor je imel slavnostni gost, predsednik Republike Slovenije **dr. Danilo Türk**. »Tudi jaz sem bil nekaj let na drugi strani Atlantika in vem, kako prijetno je, kadar se lahko vrnete v domovino ... Prepričan sem, da prihajate na zasebne obiske v svoje rojstne kraje, k prijateljem, in druge obiske v Slovenijo, vendar pa so prireditve, kakršna je današnja, še posebno pomembne, ker se lahko v tako velikem številu ljudi srečajo, spoznavajo in si marsikaj povedo,« je povedal. Poudaril je, da so slovenski izseljenci po osamosvojitvi pomagali pri navezavi dragocenih stikov z vplivnimi dejavniki v državah bivanja, da Slovenija tega ni pozabila in da to zelo ceni še danes. Predsednik države je poudaril tudi pomen domoljubja ter slovenske kulture in jezika: »Slovenski jezikovni in kulturni prostor je veliko širši, kot ga določajo državne meje, zato je treba najti ravnotežje med ohranjanjem dediščine ter odprtostjo v svet in prihodnost,« je povedal. Na prireditvi sta bila tudi minister, pristojen za Slovence v zamejstvu in po svetu, **dr. Boštjan Žekš** in podpredsednik državnega zbora **dr. Vasja Klavora**.

V bogatem kulturnem programu, ki sta ga povezovala pevka **Marija Ahačič Pollak** iz Toronta in znani voditelj **Boris Kopitar**, je bilo preko 200 nastopajočih. Nastopili so: Folklorna skupina Slovenija iz Berlina, Slovenski pevski zbor Triglav iz Banja Luke, Slovenski pevski zbor Triglav iz Splita, Folklorna skupina Stu ledi iz Trsta, Folklorna skupina srbskega društva Sloga iz Nove Gorice, Folklorna skupina Gatrož iz Nove Gorice, Marjetka Popovski, Marjan Zgonc ter na koncu Igralni ansambel Društva Slovencev Kredarica. Program sta popestrila tudi voditelja s svojimi glasbenimi nastopi.

Pred že navdušeno publiko je instrumentalni ansambel Kredarica nastopil z *Na Golici*, *Veseljé klarinetov*, *Klarinet polka*, *Prelepa Gorenjska*. Že s prvimi takti je pobral simpatije vseh prisotnih, ki so ploskali v ritmu glasbe in žvižgali. Bilo je jasno, da je bila publika pripravljena, da ure in ure posluša naš orkester, samo če bi to program prireditve dovolil. Nekolikokrat so bili vabljeni na »bis«, a pri zadnji pesmi, ki so jo igrali – *Slovenija, od kod lepote tvoje*, bratov Avsenik – je z našim orkestrom zapel Boris Kopitar in vsa dvorana je zapela na ves glas. Tako se je z našim ansamblom in navdušenim petjem vse publike končal osrednji program 53. *Srečanja v moji deželi*. Si lahko predstavljate?

Igralni ansambel DS Kredarica na odru SNG z Borisom Kopitarjem in s pesmijo *Slovenija, od kod lepote tvoje*

Po končanem programu je predsednik države **dr. Danilo Türk** sprejel predstavnike prisotnih društev in skupin Slovencev v zamejstvu in po svetu in imel z njimi razgovor o načrtih, dejavnostih, aktivnostih in problemih posameznih skupin. Kot predstavnik Društva Slovencev Kredarica se je s predsednikom države **dr. Danilom Türkom** pogovarjal **Srđan Radaković**, predsednik Izvršnega odbora DS Kredarica.

Predsednik Republike Slovenije **dr. Danilo Türk** in **Srđan Radaković**, predsednik Izvršnega odbora DS Kredarica

Foto agencija Bobo

Večer se je ob druženju, slovenski jedachi, pijači in glasbi nadaljeval na ploščadi pred in v restavraciji Marco Polo globoko v noč.

Pridružujemo se številnim čestitkam, ki jih je dobil naš ansambel in se jim tudi zahvaljujemo, ker so tako uspešno predstavili DS Kredarica. Zahvaljujemo se tudi za lepe trenutke in druženje članom **Big banda Nova** iz Nove Gorice in **Vesni Vukšinič**, svetovalki iz Združenja Slovenska izseljenska matica. Posebna zahvala gre tudi vsem, ki so omogočili našo udeležbo na 53. *Srečanju v moji deželi*, predvsem **Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu** in **Združenju Slovenska izseljenska matica**.

Tekst in foto: **Silva Martinec**

Pozdravljena, Slovenija!

Če bi zahtevni turistični „bon vivaji“ samo enkrat potovali z Društvom Slovencev Kredarica iz Novega Sada, se ne bi več obračali za svoja nova potovanja turističnim agencijam. Poskušali bi potovati s Kredarico kadarkoli in kamorkoli.

Nekoliko mesecev priprav Igralnega ansambla Kredarica je ne glede na profesionalnost mojih kolegov oznanjal tremo pred nastopom v Novi Gorici. Dodatno je moje razburjenje bilo večje in naglašeno tudi zaradi dejstva, da imam po tolikih letih priložnost obiskati deželo, iz katere po materi nosim poreklo. In to ne samo kot navadni turist, ampak kot aktivni udeleženec manifestacije, v kateri je že sam naslov zame posebno simboličen: *Srečanje v moji deželi*.

V začetku julija je bilo samo po sebi umevno potovanje ponoči, zaradi poletnih vročin. Ko so harmonikaša Petra in mene pobrali v Petrovaradinu tistega četrтка je bilo okrog 22.00 zvečer. Nas osem članov „ekspedicije“ (Srđan, Silva, Petar, Đole, Nikola -Kum, Čapo, legendarni gospod Franjo Mihevc in jaz) v kombiju, z devetimi -voznikom Rankom, smo krenili na pot skozi Zagreb, Ljubljano do Nove Gorice.

Z leve: Josip Čapo, Milan Bireš, Petar Pifat, Đorđe Vujičić, Nikola Vučen

Do Brežic smo vsi, razen gospoda Mihevca in voznika Ranka, v glavnem dremali in občasno spali – normalno utrujeni še od novosadskih privatnih zabav. Že poslovna prijaznost na tujih mejah je bila znak, da potujemo v smer Evrope, a ne iz nje.

V Brežicah smo vsi na „ukaz“ Srđana, vodje poti, sedli v restavracijo in spili kavo. Ob kavi nas je svojimi anekdotami zabaval gospod Mihevc.

Prišli smo v Novo Gorico, preden smo se lahko namestili v svoje sobe v dijaškem domu, pa smo si do popoldneva ogledovali mesto in bili redki gosti v enem od finih lokalov v bližini našega prenočišča. Popoldne je po nekajurnem počitku minilo v pripravah na naš nastop na Vojvodinskem večeru (tako so ga domačini napovedali na plakatu) v Piano baru Arena. Slovenci, Italijani in ostali gosti so peli in plesali ob vojvodinskih pesmih, a hit je bila narodna pesem *Daj mi čašu rakije* kot mikš v ritmu polke. Naše improvizacije so bile sprejete srčno in brez rezerve.

Drugi dan smo dopoldne nastopili na glavnem trgu Nove Gorice. Poleg nas je tam nastopila tudi Srbska folklorna skupina Sloga iz Nove Gorice in tudi Mešani pevski zbor Encijan Slovenskega kulturnega društva Istra iz Pulja.

Poleg bogatega kulturno-umetniškega programa je bila na trgu prodajna razstava starin Novogoriškega kraja. In, po končanem zelo zgoščenem programu, se je „ekspedicija Kredarica“ napotila k bližnji Sveti Gori. Sem, na nadmorsko višino 682m, nas je prišel pozdravit član Slovenskega okteta, gospod Čadež, Silvini sorodniki in seveda družba iz Big band orkestra, enega od najboljših slovenskih brass orkestrov, ki smo jih imeli priložnost poslušati v Novem Sadu, kjer so že dvakrat gostovali v organizaciji našega društva. Z dovoljenjem predstojnika svetišča Svete Gore nam je naš Petar zaigral na cerkvenih orglah nekaj čudovitih krščanskih klasikov, a potem smo vsi skupaj uživali v sproščenem klepetanju in načrtovali ponovno srečanje.

V večernih urah, ob velikem številu izvajalcev, je v Slovenskem narodnem gledališču v Novi Gorici nastopil tudi Igralni ansambel Kredarica, predstavljajoč se Novogoričanom in ostalim gostom iz Slovenije in tujine z glasbo bratov Avsenik. Na prireditvi je bil tudi predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk. Pesem *Slovenija, od kod lepote tvoje*,

Petar Pifat na orglah

Pred cerkvijo na Sveti Gori

ki smo jo igrali, je z nami skupaj pela vsa dvorana, a najbolj glasen je bil voditelj programa Boris Kopitar. Pesem je bila zapeta z nepozabnimi čustvi.

Po nastopu so vsi udeleženci odšli v bližnjo restavracijo, kjer smo se okrepčali in nadaljevali z veseljem ob lokalnem bendu, ki je igral domačo glasbo.

Utrujenim od preteklega dne in bogatega programa, nam še ni bilo dovolj zabave in smo se odločili, da gremo do Piano bara Arena, kjer je nastopal fantastični jazz trio Vrabec. V Areni je poleg maestralne izvedbe jazz tria enako zanimivo morda tudi to, da tako Slovenci kot mi vojvodinski Slovenci in Italijani končno govorimo vse tri jezike, a nihče na svojem področju bivanja. V tem vzdušju tega nismo niti opazili. Ta izraz multikulturalnosti, evropskega spoštovanja vsake nacije, manjšine, naroda in nove vrednosti, ki plemenitijo takšno vedenje, je po mojem mnenju najvišja vrednost združenja narodov Evrope, ki ji pripada tudi Slovenija – dežela mojih prednikov. Prisrčna prijaznost gostiteljev je bila iskrena in videti je bilo, da tudi sami uživajo v društvu nas, ki smo prišli v Novo Gorico z vseh strani.

Naslednji dan na poti domov, v Novi Sad, smo se ustavili da se „namočimo“ v morju v Portorožu in v popoldanskih urah smo krenili počasi proti domu.

Vsi smo bili prepolni vtisov in prijetno in sladko utrujeni. Nikomur se ni dalo spati, pa je Pera, okoli 2.00 zjutraj izvlekel harmoniko in zaigral, a mi zapeli.

In takoj po vrnitvi, še pod vtisom Slovenije, smo se pripravljali na novi glasbeni nastop na Kranfestu ob koncu julija v Kranju, kjer smo predstavili DS Kredarica kranjski publiki, prav tako uspešno kot tudi novogoriški, z repertoarjem vojvodinskih pesmi kakor tudi z glasbo bratov Avsenik.

Vnaprej se veselim ponovnega snidenja s Slovenijo.

Tekst: Milan Bireš
Prevedla: Elza Ajduković

V ponos si mi ti, kdorkoli te vidi, te znova želi...

Kranfest – te znova želimo ...

31. julija in 1. avgusta leta 2009 se je na ulicah in v trgovinah Kranja odvijal 27. Kranfest z zaključno tradicionalno Kranjsko nočjo. Festival, ki je dosegel status največjih slovenskih festivalov, privablja več kot 60 000 obiskovalcev, ki so prisostvovali na 10 različnih lokacijah in na raznovrstnih dogajanjih: glasbenih, zabavnih, športnih ter scenskih.

Moji večtedenski stiki z Zavodom za turizem Kranja so se končali s povabilom k sodelovanju na festivalu gospe **Natalije Polenec**, direktorice omenjenega Zavoda. Ob priložnostnem srečanju sem jo seznanil z dejavnostjo Društva Slovencev Kredarica ter z repertoarjem našega igralnega ansambla in vse se je torej končalo zelo obetavno za nas. Pomen, da bo ansambel igral v srcu Gorenjske glasbo bratov Avsenik, ki je simbol tega alpskega kraja pa tudi vse Slovenije, je bil prevelik in s tem tudi razburjenje pred potovanjem ne le članov ansambla, Silve, naše sekretarke, ampak tudi mene, kot Gorenjca -entuzijasta morda še najbolj, na čigar pobudo je tudi ustanovljen igralni ansambel pri našem društvu. Na nastop na tem prestižnem festivalu je krenil orkester v sestavi: **Đorđe Vujičić** - klarinet in vodja ansambla, **Milan Bireš** - kitara, **Petar Pifat** - harmonika, **Nikola Vučen** - boben, **Đorđe Antić** - trobenta, a v Kranju nas je že čakal **Branislav Pavlović** - bas.

Prispevši na obronke Kranja v pravljичne Hotemaže smo se namestili v simpatičnem penzionu Logar. Prosti čas do prvega nastopa smo preživeli nad Kranjem: na Šmarjetni gori z razgledom na pokrajino od Ljubljane do Karavank in Savinjskih Alp in v ambientu Preddvorskega jezera pod Zaplato.

Kranfest, ki je trajal ves dan na desetih lokacijah, je uradno odprl podžupan Kranja Bojan Homan na velikem odru glavnega kranjskega trga ob 20.30. Takoj po podžupanovem pozdravnem govoru smo bili napovedani mi, kot gosti iz prijateljskega mesta Novega Sada in ansambel našega društva je izvajal dva spleta pesmi iz Vojvodine - narodnih evergreenov in starogradskih pesmi.

Prepoln trg, aplavzi za dobro razigran ansambel, enkratno domače vždušje in simpatična srečanja so nas vodili v nadaljevanju večera na VIP večer na Pungertu. Kranj to noč ni spal.

Drugi nastop našega orkestra je bil že zjutraj ob 10.00 ponovno na odru glavnega trga v sklopu dneva praznega krompirja.

Tokrat z repertoarjem Slavka in Vilka Avsenika: *Slovenija, od kod lepote tvoje, Prelepa Gorenjska, Gorenjska polka, Polka iz Slovenije, Bistrica, Veselje klarinetov, Otoček sredi jezera, X valček, Splet iz Slovenije - Klarinet polka, Na jezeru ... in, seveda, Na Golici*. Po mnenju domačinov je bil repertoar zelo primeren za poletno živahno soboto. Vedra ekipa mestnih funkcionarjev je pripravljala in prodajala prazen krompir, ki je ob naši glasbi in kranjski klobasi predstavljal zelo močan zajtrk. Ansambel je zaključil koncert s pesmijo *Devojko mala ...*, ki jo je že pred koncertom odigral na uho direktorici zavoda, katere oči niso bile solzne samo zaradi pripravljanja krompirja na čebuli, ampak tudi zaradi beograjskih spominov ... V sončnem Kranju so zvoki Avsenikov iz Novega Sada segli do poslušalcev na trgu in do širše okolice: do katedrale sv. Kancijana, hotela Evropa, mosta preko Kokre, tržnice starega Mayerja, Prešernove rojstne hiše in doktorja Figa, mestne hiše, Savnika in muzeja Dolinarja in Plečnika, Prešernovega gledališča ...

Popoldne smo hiteli v Begunje, z avtoceste se je odpiral pogled na Triglav in Julijce. Peljali smo ansambel v epicenter nastanka glasbe, ki jo igrajo, to je družinska hiša bratov Slavka in Vilka Avsenika, ob kateri se nahaja ... Kot vemo, pa naj se še spomnimo: **Ansambel bratov Avsenik** oziroma **Avseniki** je najuspešnejša in najbolj znana slovenska glasbena skupina na področju narodnozabavne glasbe v evropskem in svetovnem merilu. Minilo je več kot 55 let, odkar sta brata Avsenik narodnozabavno glasbo približala širšemu krogu poslušalcev. Pravzaprav lahko rečemo, da so prav oni razvili in utrdili to glasbeno zvrst. Skupina je delovala od leta 1953 (takrat še kot trio) pa vse do 1990. Skupaj so izdali okrog 120 plošč in kaset, skupna naklada pa znaša preko 30 milijonov. *Avseniki* so prejeli 31 zlatih plošč, 1 diamantno ploščo, 1 platinasto ploščo. Njihove najbolj znane skladbe so: *Slovenija, od kod lepote tvoje, Na Golici, Tam, kjer murke cveto, Otoček sredi jezera, Ostanimo prijatelji, Samo enkrat imaš 50 let, Gremo na Pokljuko, Vse moje misli so pri tebi ...* Ansambel se lahko pohvali z več kot deset tisoč koncerti, desetimi nastopi pred Titom in s tem, da je imel nekoč na isti dan v istem mestu na koncertu več ljudi kot *Rolling Stonesi*. In da je Slavko Avsenik avtor največkrat in najpogosteje igrane skladbe v Evropi - *Na Golici!*

Torej to popoldne, kot je že prej zmenjeno z gospodom **Gregorjem Avsenikom** (Slavkovim sinom), nam on posveča malo časa pred odhodom na obisk k legendarnemu očetu v Ljubljano. Bili smo postreženi z očetovo slivovko in koristimo enkratno priliko da naš ansambl prvič v živo sliši en Avsenik. Gregor Avsenik je prijetno presenečen in ne skriva zadovoljstvo nad izvajanjem pa tudi z izborom desetih začetnih skladb ranih Avsenikov ki jih za zdaj imamo na repertoarju. Fotografiramo se, si ogledujemo poslopje, a verjamemo da bodo sledili tudi pozivi pod stare kostanje, pod katerimi igrajo samo najboljši. Odhajamo polni vtisov, da se nam te sanje enkrat tudi uresničijo.

Z Gregorjem Avsenikom (peti z leve)

V muzeju Avsenikovih, vsak "pod" svojim instrumentom

V vrtu gostilne "Pri Jožovcu"

Naslednji dan je dan vrnitve. Na poti domov orkester še na njihovo presenečenje spotoma odpeljemo tudi na Bled. V ambijentu visokega turizma, bodo v znanem zalivu Zaka fantje doživeli Gorenjski "ognjeni krst" s prvim kopanjem v alpskem jezeru. Bila je to nagradica za krasno ekipo ki je ponovno predstavila Društvo Slovencev Kredarica v najboljši luči.

Zamisel o ustanovitvi "Avsenikovega" ansambla je popoln zadetek ne samo v Srbiji, ampak tudi zunaj njenih meja in je dobila vsestransko podporo in priznanje ravno v svoji matični deželi Sloveniji.

Tekst: **Srdan Radaković**
Foto: **Silva Martinec**

KONCERT V NOVEM SADU SLOVENSКИH ZMAGOVALCEV NA FESTIVALU MOKRANJČEVI DNEVI V NEGOTINU

*V novosadski Sinagogi smo 13. septembra 2009 imeli čast in zadovoljstvo biti na celovečernem koncertu **Komornega mešanega zbora Ipavska** iz Gornje Vipave, Slovenija. Tekom dogovorov o njihovem gostovanju pri nas še nismo vedeli, da nam bodo celovečerni koncert pravzaprav priredili zmagovalci v nadpetju zborov na 44. Mokranjčevih dnevih. Ta novica nas je razveselila dva dni pred koncertom v Novem Sadu.*

Glasbeni festival Mokranjčevi dnevi se v Srbiji organizira vsako leto, v čast Stevanu Stojanoviću-Mokranjcu, ki je najpomembnejša osebnost srbske klasične glasbe na prehodu iz 19. v 20. stoletje. Rojstno mesto največjega srbskega skladatelja in dirigenta Mokranjca, Negotin, mu je posvetil legat, organizirajoč festival Mokranjčevi dnevi vsako leto, začevši od 1966. leta.

Slavnostna otvoritev 44. Festivala Mokranjčevi dnevi je potekala pred njegovo rojstno hišo. Zvoki fanfar in dvignjena festivalska zastava na dvorišču rojstne hiše slavnega skladatelja Stevana Mokranjca v Negotinu sta označili otvoritev 11. septembra zvečer in z nastopom sedmih zborov se je začel prvi večer letošnjega festivala.

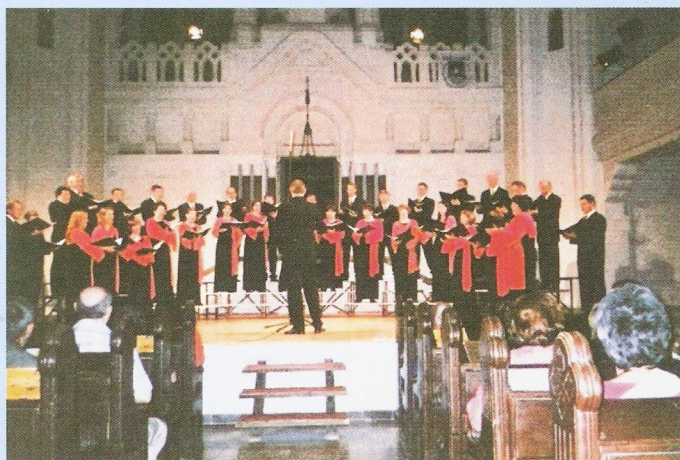
Uverturo v nadpetju zborov, ki so tekmovali pred tričlansko mednarodno žirijo za epiteto najboljšega, je predstavljal njihov skupni nastop. Z navdihom so odpeli 6. Mokranjčevo Rokovet.

Na tem tradicionalnem nadpetju zborov – tekmovalni del programa, je tekmovalo 5 zborov, in sicer: iz Srbije (Canticum

novum), Slovenije (Ipavska), Madžarske (Mecsek), Hrvaške (Jeka primorska) in Makedonije (Vardar). Zmagovalce tega nadpetja zborov in dobitnik kipca Mokranjca na 44. Mokranjčevih dnevih v Negotinu je slovenski komorni zbor Ipavska iz Gornje Vipave, ki mu je dirigiral **Matjaž Šček**. Z zmago na tem enkratnem tekmovanju je zbor Ipavska dobil pravico do samostojnega koncerta na Mokranjčevih dnevih prihodnje leto.

Komorni zbor Ipavska je skupina pevcev, ki nadaljuje dolgo tradicijo zborovskega petja v dolini Gornja Vipava na zahodu Slovenije. Repertoar tega zbora, ki je iz skromne vokalne skupine zrasel v zbor tridesetih pevcev, obsega širok izbor del v razponu od slovenske ljudske glasbe do duhovnih del, vključujoč tudi zahtevne sodobne kompozicije slovenskih in tujih avtorjev. Zbor uživa ugled enega od najboljših pevskih sestavov v Sloveniji in Evropi, kar dokazuje z rednimi nastopi na koncertih, kakor tudi na nacionalnih in mednarodnih tekmovanjih, na katerih je do sedaj osvojil niz nagrad: leta 1999, 2001 in 2003 Zlato in Srebrno plaketo v Mariboru, 2002 v Postojni, 2001 Zlato plaketo in prvo mesto v kategoriji duhovne glasbe v Rivi del Garda (Italija), 2003 GRAND PRIX v Toureauxu (Francija), 2005 GRAND PRIX na tekmovanju SEGHIZZI v Gorici, 2007 Prvo nagrado na Mednarodnem tekmovanju v Zadru. Leta 2007 je zbor imel celovečerni koncert v okviru Edinburškega festivala, medtem ko je na koncertu ob desetletnici obstoja, aprila 2008, za dirigentskim pultom stal ugledni svetovni skladatelj in dirigent Vijtautas Miškinis iz Litvanije, ki je zboru posvetil svoje delo O Magnum misterium.

Kot že rečeno, v organizaciji Društva Slovencev Kredarica, a s podporo Glasbene mladine Novega Sada, smo v nedeljo, 13. septembra v novosadski Sinagogi prisostvovali na koncertu tega, v vsakem pomenu besede, zmagovalnega zbora. Prisotne je najprej pozdravil **Srdan Radaković**, predsednik Izvršnega odbora DS Kredarica, in čestital gostom za velik uspeh. Hkrati je izrazil zadovoljstvo, da jih ima tudi Novi Sad priložnost slišati. Številna publika je lahko uživala v delih Lauridsena, Mokranjca, Grečaninova, Lajovica, Pračka, Simonitija... Pevci zbora in dirigent Matjaž Šček so nas navdušili s svojim nastopom in upravičeno presegli vsa pričakovanja.

KMZ Ipavska z dirigentom Matjažom Ščekom

Tajnica KD KMZ Ipavska Suzana Kobal s kipcem zmagovalca

Tekst: Gordana Strajin

Foto: Silva Martinec

Prevedla: Elza Ajduković

PRIJATELJSTVO ZA NOVE ČASE

V novosadskem Studiu M je bil 18. septembra 2009 v okviru projekta *Pesem in turizem brez meja - prijateljstvo za nove čase* celovečerni koncert pevca **Pere Dimitrijevića**, ki je v zabavni glasbi in kulturnem življenju Ljubljane in Slovenije prisoten od leta 1960. Po poreklu Srb iz Surdulice, ki je kot vojak JLA prišel v Slovenijo, jo vzljudil in v njej tudi ostal, Pero Dimitrijevića danes imenujejo eno od legend slovenske estrade. S tem jubilejnim koncertom je Pera Dimitrijević obeležil 50 let dela na estradi in 70 let življenja, a skozi ta dogodek približal tudi lepote in duh Slovenije prisotni publiki.

Podporo projektu *Pesem in turizem brez meja* so razen ostalih dali **Slovenska turistična organizacija** in **Združenje Slovenska izseljenska matica**. V projekt se je vključilo tudi Društvo Slovencev Kredarica, ki je izkazalo podporo tekom organizacije in dokončne realizacije tega dogodka v Novem Sadu. Na pobudo Srđana Radakovića, predsednika Izvršnega odbora DS Kredarica, sta se v realizacijo projekta vključila in dala nesebično in dragoceno pomoč tudi **Vitomir Simurdić**, direktor Produkcije »M« RTV Vojvodine, in **Anđelko Maletić**, glasbeni urednik Radia Novi Sad. Veliko podporo projektu je dal tudi **Srđan Ilić**, predsednik Združenja filmskih in televizijskih delavcev Vojvodine.

Na dan koncerta je bil v dopoldanskih urah organiziran sprejem v slavnostni dvorani novosadske mestne hiše, kjer je podžupan Novega Sada **Saša Igić** sprejel delegacijo, v kateri so bili med ostalimi **Pero Dimitrijević**, predstavnik Združenja Slovenska izseljenska matica **Vesna Vukšinić**, slovenska pevk **Lidija Kodrić**, predsednik Združenja filmskih in televizijskih delavcev Vojvodine **Srđan Ilić** in **Srđan Radaković**,

predsednik IO DS Kredarica. Podžupan je poudaril pomen povezovanja in medsebojnega sodelovanja dveh narodov.

Med ostalim podžupan Saša Igić in Srđan Radaković sta izpostavila izjemno dobro sodelovanje, ki že več let obstaja med slovenskim mestom in mestom iz Vojvodine – med Kranjem in Novim Sadom.

V mestni hiši s podžupanom Novega Sada Sašo Igićem (peti z leve)

Glede na to, da je eden od udeležencev na projektu *Pesem in turizem brez meja - prijateljstvo za nove čase* tudi Slovenska turistična organizacija, je po sprejemu v mestni hiši delegacija obiskala **Turistično organizacijo Vojvodine**, kjer jo je sprejel direktor **Gvozden Perković**. Beseda je tekla o turističnih potencialih Slovenije in Vojvodine, a prav tako tudi o potrebah močnejše turistične povezave obeh dežel in o promoviranju njihovih turističnih vrednostih v obe smeri, med ostalim tudi z manifestacijami, kot je bila ta, *Pesem in turizem brez meja*.

V Turistični organizaciji Vojvodine z direktorjem Gvozdenom Perkovićem (četrti z leve)

V večernih urah kot zaključek delovnega dneva je v prepolni dvorani Studia M sam koncert ali druženje s Pero Dimitrijevićem potekalo v nostalgičnem obujanju spominov na neke dobre stare čase. Poleg že omenjenih članov delegacije iz Slovenije je na koncertu bila tudi namestnica veleposlanika iz Veleposlaništva Republike Slovenije v Srbiji, ga. **Jadranka Šturm Kocjan**.

Gosti Pere Dimitrijevića, ki so bili ves čas prisotni na odru, so bila znana imena iz sveta glasbe: iz Novega Sada **Minja Subota**, **Joca Adamov**, **Ljiljana Petrović** in novinar **Đorđe Spernjak**, iz Slovenije pa pevkica **Lidija Kodrič** in pevec **Matija Cerar**.

Prisotne je najprej v imenu Društva Slovencev Kredarica pozdravil Srđan Radaković, predsednik IO društva, čestital Peri Dimitrijeviću za »mali« ljubilej, ki ga proslavlja, in ga napovedal. Potem je Pero Dimitrijević pozdravil publiko, izrekel nekaj besed o projektu *Pesem in turizem brez meja* in najavil program in goste. Koncert se je začel z Avsenikovo Na Golici, ki ga je odigral Igralni ansambel Društva Slovencev Kredarica.

V minule čase nas je najprej vrnila projekcija filma, v katerem je publika imela priložnost videti kolaž naravnih lepot Slovenije in prav tako tudi posnetek obiska Slovenije znanih pevcev iz bivše Jugoslavije – Predraga Cuneta Gojkovića in Minje Subote. Pojoč skupaj s slovensko žensko pevsko skupino Plavice, slovenske in srbske pesmi, so nam pokazali, da pesem zares ne pozna meja.

Drugi, črno-beli, film je prikazal glasbene spote Pere Dimitrijevića iz njegovih mladih dni, ko je v Sloveniji že naredil uspešno kariero. Nekatere pesmi iz tega časa nam je zapel v živo, a v premoru med pesmimi je govoril o tem, kako se je začelo njegovo življenje na estradi.

V sproščenem »čvekanju« s Pero Dimitrijevićem so vsi njegovi gosti očarljivo in čustveno pripovedovali o življenju in delu Pere Dimitrijevića, o Sloveniji, o glasbi, o minulih časih. Joca Adamov je omenil tudi to, da nikakor ne more pozabiti slovenske kuhinje in da ima najraje »zaseko«, a Minja Subota nam je povedal, kako je vse potekalo tedaj, ko sta on in Cune Gojković bila na obisku pri Peri Dimitrijeviću v Sloveniji in kako še zmeraj zelo rad prihaja v Slovenijo. Del programa sta s svojim glasbenimi nastopi popestrila gosta iz Slovenije, tudi legendi estrade Lidija Kodrič in Matija Cerar, in navdušila vse prisotne.

Tekom večera je Pero Dimitrijević promoviral tudi svoji dve novi zgoščenki »starogradske« glasbe: *Kdor ima te, ta te nima* in *Nostalgija* v spremljavi Igralnega ansambla DS Kredarica pod vodstvom **Đorđa Vujičića**.

Na koncu tega uspešnega večera se je v zraku zares čutila nostalgija za nekimi drugačnimi časi.

Silva Martinec

Z leve: Pero Dimitrijević, Đorđe Spernjak, Joca Adamov, Ljiljana Petrović in Minja Subota

Pero Dimitrijević z Igralnim ansamblom DS Kredarica

Jadranka Šturm Kocjan, namestnica veleposlanika v Veleposlaništvu R. Slovenije v Srbiji in Pero Dimitrijević (v sredi) z Igralnim ansamblom DS Kredarica, z gosti in gostitelji koncerta

SRĐAN RADAKOVIĆ,
dipl. ekonomist, predsednik Izvršnega odbora
Društva Slovencev Kredarica, Novi Sad

Na letni Skupščini Društva Slovencev Kredarica je leta 2008 izvoljen gospod Srđan Radaković za predsednika Izvršnega odbora DS Kredarica. Na proslavi 10. obletnice obstoja društva leta 2007 je dobitnik Srebrne plakete za svoje delo v društvu. Predstavitev pa je, na njegovo željo, počakala nekaj časa.

Bi mi, prosim, povedali nekaj o sebi?

Rojen sem 2. 6. 1948 v Ljubljani, a prvi dve leti življenja sem preživel v Kranju. Od 1950. do 1980. leta sem živel v Beogradu, kjer sem končal osnovno šolo, IV. gimnazijo in diplomiral na Ekonomski fakulteti, smer Ekonomska politika in planiranje. Izven Beograda sem živel v času od 1954. do 1956. Bilo je to v Burmi (Mianmar) in v Rangun (Yangon), kjer je bil moj oče jugoslovanski vojni ataše. Bivanje v tej eksotični deželi mi je pomagalo, med ostalim, k dobremu znanju angleškega jezika, a spregovoril sem tudi burmansko.

Kot srednješolec sem amatersko igral nogomet in kot študent sem zelo veliko potoval, a hobija sta mi še danes plavanje in planinarjenje. Lepota slovenskih gora me je primamila k osvajanju Triglava 1966. leta.

Izbral sem Novi Sad kot mesto za družinsko življenje, kjer sem od 1980. leta delal kot diplomirani ekonomist na izvozno-zunanjetrgovinskih poslih v »Agrovojvodini – Komercservisu« do 1987. leta, ko sem odšel v »Genex«-Beograd, Poslovna enota - Novi Sad.

Na splošno lahko rečem, da sem zadovoljen, saj sem tekom življenja uspel brez večjih problemov in težav ustvariti večino tega, kar sem želel in planiral. Vseeno kot neke od težjih obdobij doživljam devetdeseta leta,

ko je prišlo do razpada države, kar me je kot tedanjega Jugoslovana zelo prizadelo, mučne mobilizacije v obdobju od septembra leta 1991 do februarja leta 1992, a potem tudi bombardiranje Novega Sada leta 1999.

Kakšne so Vaše vezi s Slovenijo danes?

Srečen sem, da lahko povem, da so le-te že od nekdaj in še vedno zelo intenzivne. Kot otrok sem večkrat na leto odhajal v Slovenijo in seveda preživel počitnice pri babici Ivanki (rojeni Kuhar) in dedku Ignacu Kokalju. Njihova hiša v centru Kranja, na Maistrovem trgu št. 1 in 8, še vedno stoji. Danes je to lokal, v katerega rad hodim na kavo, kadar koli sem v Kranju. Usedem se za mizo, ki se nahaja točno na mestu, kjer je bila spalnica in v kateri sem tolikokrat spal, ko sem kot otrok bil na obisku pri babici in dedku.

Kot včasih, so tudi danes moji odhodi v Slovenijo oz. v Kranj zelo pogosti. Redno odhajam na

daljše obiske k staršem, ki po 50 letih življenja in dela v Beogradu svoja pozna leta že več kot eno desetletje mirno preživljajo v Kranju, v mestu, kjer sta se zelo davno prvič srečala. Mati Marija (rojena Kokalj) je diplomirana filologinja, bila je profesorica angleščine na III. gimnaziji v Beogradu, a oče Ilija Radaković, učitelj in od 1941. leta narodni heroj, je bil general polkovnik v JLA. V zakonu sta 63 let. Onadva sta moja najtrdnjša vez s Slovenijo danes, poleg vezi s sorodniki, prijatelji, znanci in seveda spomini.

Pogosta in daljša bivanja v Sloveniji so mi pomagala, da nikoli ne pozabim slovenskega jezika, ki sem se ga naučil kot otrok ter ga še danes govorim tekoče, čeprav me neki kritizirajo, češ »da govorim preveč po gorensko«.

Društvo Slovencev Kredarica in Vi, kako se je vse pričelo?

Tako je bilo. Od graverske firme »Zavrtanik« sem naročil za »Genex« izdelavo table z imenom firme in na razgovor je prišel g. Ivan Zavrtanik. Tedaj sem prvič od njega izvedel za obstoj društva, v katerem je on že bil aktiven in pomemben član. Pod redno številko 330 me je včlanil g. Albert Kužner, tedanji predsednik Izvršnega odbora, kasneje predsednik društva. Od samega začetka sem Albertu Kužnerju pomagal pri realizaciji tekočih zadev in kmalu postal tudi član Izvršnega odbora društva. V mandatu od leta 2003-2005 sem opravljal funkcijo referenta za ekonomsko-finančne posle, a v obdobju od leta 2005-2008 sem bil tajnik društva. Od leta 2008. opravljam funkcijo predsednika Izvršnega odbora društva.

Kakšne težave ste imeli pri Vašem delu?

Ko se prostovoljno odločite, da motivirani z občutki do rojstne dežele dajete svoj prispevek k delu slovenskega društva v dijaspori, a Kredarica je prvo-ustanovljeno največje in najbolj organizirano društvo v Srbiji, potem se občasne težave zdijo kot neke etape na poti k petnajstletnici društva in še dlje. Kadar imate neko vizijo, morda ne uspevate, da prav vedno in vsem to tudi najbolje predstavite. Večkrat so nerazumevanja nemara povzročila težave in zastoj pri uresničitvi neke vizije, čeprav pa so večinoma odpori tudi pričakovani. Po drugi strani, morebitne težave enostavno zbledijo in izgubijo moč pred razumevanjem, uspešno ustvarjenih ciljih, potrjenih in priznanjih, ki jih dobite za to tukaj, pa tudi v Sloveniji.

Nam lahko poveste kakšno zanimivost?

Veliko jih je v skoraj celem desetletju dela v Kredarici. Vsak naš član, ki se pojavi na naših vratih, je seveda zgodba in zanimivost zase, posebej, če vas nagovorijo v slovenščini. Še bolj presenetljivo je, če vas presenetijo izjemne osebnosti, kot so režiser Želimir Žilnik ali pa arhitekt Miroslav Krstonošić, ljubljanski diplomant iz leta 1953, ki govori v vsakem slovenskem dialektu ter mnogi drugi.

Posebna zanimivost je bila ta, da nekega dne zaslišim pred vratih »Kredarice« slovenski pogovor: profesorico, svetovno znano pianistko Marino Horak iz Ljubljane, v spremljavi svoje kolegice, članice našega Društva. Marina Horak je bila v Novem Sadu na

kongresu glasbenih pedagogov in je bila zelo presenečena nad obstojem Društva Slovencev v Novem Sadu. Pozdravila sva se in kot udeleženka na kongresu je na ovratniku nosila vizitko s svojim imenom. Radoveden, kot znam pogosto biti, sem jo vprašal, ali ima kakšne veze s Kranjem. Rekla je, da je rojena v Kranju in da je na kratko tam tudi živela. Takoj sem začel povezovati: po II. sv. vojni je bila hiša Horakovih, ki je bila zapuščena, dana na uporabo komandantu in komisarju (mojemu očetu) tankovske divizije. Takšen splet okoliščin je vplival, da sem svoje prve dni po rojstvu preživel v isti hiši, v kateri je rojena tudi Marina. Bila sva več kot presenečena, kako se nama je življenje po tolikih desetletjih križalo ravno na vratih naše Kredarice.

Iz tega srečanja se je izcimila ideja za projekt, za kateri je tudi *Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu* imel posluh ter financiral realizacijo solističnega koncerta Marine Horak v Mestni hiši v Novem Sadu. Po drugi strani pa bo 25. januarja leta 2010 Marina Horak v Ljubljani organizirala prvi solistični koncert v Evropski uniji našemu članu mlademu pianistu Aleksandru Đermanoviću, potomcu slovenskega kompozitorja Franceta Cigana. To bo še ena priložnost za predstavitev našega društva v matici.

Na III. bienalni razstavi našega društva je poleg Vas bil še en isti priimek neke avtorice. Morda je to član Vaše družine?

Da, eden od mojih otrok.

Neizmerno življenjsko srečo sem okusil ob rojstvu sina Filipa in hčerke Senke. Ravno zdajle Filipa pričakuje zagovor diplomske naloge na Fakulteti za pravni in poslovni študij v Novem Sadu, smer management v civilni varnosti, a Senka je prejšnje leto diplomirala na Fakulteti za dizajn v Beogradu, smer modni dizajn in stajling. Na naši razstavi je prikazala eno od svojih modnih kolekcij *Sense*.

Filip je treniral košarko in je veliki ljubitelj športa pa tudi računalnikov in elektronike.

Senka je aktivno igrala odbojko, a kot veliki ljubitelj plavanja je v ZDA delala kot reševalka v aqua parkih. Oba sta člana našega društva.

Kaj menite, da je pomembno pri Vašem delu v Kredarici?

Ko sem začel opravljati dolžnost predsednika Izvršnega odbora, je bilo prvo, kar sem naredil, da sem v prostorih Kredarice obesil veliko zastavo Republike Slovenije, ki nas stalno spominja na to, kje se nahajamo ...

Po mojem mnenju so za moje delo zelo pomembni nadobudnost, ki me ne zapušča, želja da društvo uresniči in obdrži čimbolj tesne stike z matico, pa tudi vse tisto, kar izhaja iz teh mojih teženj in ne nazadnje tudi moja radovednost in komunikativnost, ki sta mi v stikih s posamezniki in institucijami, tako tukaj kot tudi v matici olajšala pot od neke ideje do njene realizacije.

Tu najprej mislim na tista dogajanja, ki so prinesla duh Slovenije v Novi Sad in ki so približala slovensko folkloro, priložnost, da slišimo slovensko glasbo in besedo in ki so bila izredno dobro sprejeta in obiskana, tako s strani članov našega društva kot tudi s strani naših someščanov. Takšni dogodki so npr. gostovanja oz. zelo uspešni nastopi v Novem Sadu zbora Ipavska (Vipava), okteta Vrtnica (Nova Gorica), pevca Pere Dimitrijevića (Ljubljana) – projekt *Pesem in turizem brez meja*, pianistke Marine Horak (Ljubljana), dvakrat Big band - (Nova Gorica), folklornega ansambla Gartrož (Nova Gorica), KD Orlica (Pišce), v živo emitiranje iz Novega Sada oddaje RTV Slovenije *Koncert iz naših krajev*, v kateri je naše društvo predstavilo sebe in svoje aktivnosti, štirikrat zapored sodelovanje oz. nastopi v Sloveniji na *Srečanju v moji deželi* Združenja Slovenske izseljenske matice – trikrat nastop našega zbora in enkrat našega igralnega ansambla, nastop našega zbora na *Taboru pevskih zborov* v Šentvidu pri Stični, kot tudi nastop orkestra na *Kranfestu* v Kranju.

Prav tako sem aktivno sodeloval pri organizaciji proslave desetletnice društva z gostovanjem in nastopom AFS France Marolt (Ljubljana) na prireditvi; bil sem tudi pri organizaciji prve skupne proslave v Novem Sadu vseh društev v Srbiji ob Prešernovem dnevu – slovenskem kulturnem prazniku, pri organizaciji zadnjih štirih *Večerov slovenskih pesmi in poezije*, kot tudi pri organizaciji manjših aktivnosti društva. Organiziral sem tudi dve celodnevni druženji članov društva na izletih – eden v Bačko, drugi v Banat, a Srem je v načrtu.

Posebno sam ponosen tudi na to, da je na mojo pobudo in z mojim udejstvovanjem ustanovljen igralni ansambel po zgledu na Avsenike, kar je bila dolgoletna želja našega društva, a delamo tudi na tem, da ustanovimo novi folklorni ansambel društva.

Svoja dela sem razstavil na vseh treh razstavah *Slovenija, od kod lepote tvoje*, ki jo bienalno organizira DS Kredarica, a v obdobju od 2004. do 2008. sem pel kot bariton v zboru društva.

Mislim, da je pomembno tudi to, da je na moj predlog naša članica Silva Martinec, ki je Slovenka z dobrim

znanjem slovenskega jezika, aktivnimi vezami Slovenijo in bogatimi delovnimi izkušnjami in visoko izobrazbo in vsestranskim zanimanjem, izbrana za sekretarko društva. Tudi ona mi je poleg svojih rednih in vsakodnevnih poslov, ki jih opravlja v društvu pri organizaciji večine omenjenih aktivnosti neprecenljiva podpora in nezamenljiva sodelavka. Prepričan sem, da je ona – s svojimi sposobnostmi in občutkom za Slovenijo poleg Rajka Marića, sedanjega predsednika, ter še nekaj drugih mlajših moči – prihodnost društva.

Kdo iz dežele pomaga delu društva?

Na prvem mestu, največja pomoč za nas Slovence zunaj meja domovine prihaja s strani *Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu*, brez katere funkcioniranje enega društva ne bi bilo možno. *Urad* razen nezamenljive finančne podpore prispeva za redno dejavnost oz. za letni program aktivnosti društva in za posamezne projekte ter nudi vsako drugo možno vrsto podpore, kot so med ostalim podpora in pomoč, ki smo jo dobili v procesu formiranja Nacionalnega sveta Slovencev v Srbiji, ki je trenutno v teku. Prav tako društva *Urada* dostavljajo aktualnosti in načrte svojih aktivnosti, ki so potem objavljene na spletni strani www.slovinci.si ter tako tudi na ta način povezuje Slovence v tujini z matico pa tudi medsebojno Slovence v tujini.

Potem je tu *Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije*, ki sofinancira šolo dopolnilnega pouka slovenščine in daje strokovnega predavatelja, omogoča, da šola tekoče deluje in na ta način omogoča članom društva, tako odraslim kot tudi otrokom, kontinuirani in aktivni stik s slovenskim jezikom.

Intenzivni stiki obstajajo tudi z *Združenjem Slovenska izseljenska matica* ki je bila velikokrat spona med nami Slovenci v tujini in posamezniki in ustanovami v Matici. Združenje SIM vsako leto organizira srečanje in druženje vseh Slovencev iz diaspore s kulturno-umetniško tematiko in spoznavanje Slovenije. Na tej manifestaciji – *Srečanje v moji deželi*, je tudi Kredarica že štirikrat sodelovala s svojimi nastopi.

Z Veleposlaništvom Republike

Slovenije v Beogradu imamo tudi redne in izredno dobre kontakte. Veleposlaništvo je direktno in aktivno vključeno v proces formiranja Nacionalnega sveta Slovencev v Srbiji. Enako je neprecenljiva pomoč, ki jo Veleposlaništvo nudi na organiziranih konzularnih dnevih enkrat mesečno v prostorih našega društva, s čimer je našim članom dana možnost opraviti administrativne in druge zadeve brez nepotrebnih odhodov v Beograd. Osebe Veleposlaništva prisostvuje na večini kulturno-umetniških dogajanj, ki jih organizira Kredarica.

Poleg omenjenega želim poudariti, da smo hvaležni na dobri volji, pomoči in podpori, na katere naletimo pri vseh, ki se jim obrnemo v Sloveniji in da smo v Matici vedno in brez rezerve dobrodošli, a mi se trudimo, da to tudi povrnemo.

Kaj bi sporočili članom Društva Slovencev Kredarica?

Ne pozabljam Slovenijo. Ohranjajmo spomine na prednike, vzdržujmo sorodniške in prijateljske vezi v Matici in tukaj med seboj. Bodimo aktivni pri ohranjanju slovenskega jezika, kulture, glasbe, pesmi, igre, plesa in tradicije nasploh.

Veselilo bi me, če bi se člani v še večjem številu učili in ponavljali slovenski jezik, ker za to v našem društvu imajo vse možnosti in pogoje.

Pozivam člane, da kaj napišejo za bilten društva, da se vključujejo v organizacijo prireditev, ki jih društvo organizira ali pa se vključujejo v aktivnosti društva in da tako dajo svoj delež k ohranjanju slovenske tradicije in svojih korenin.

Prav tako bi rad opozoril vse člane društva, da redno plačujejo članarino.

Vprašajmo se tudi, kako narediti nekaj za svoje društvo ali kakšnega njegovega člana.

Bodimo ponosni na svoje društvo zaradi visokega ugleda, ki ga uživa v institucijah in pri posameznikih tako v Sloveniji kot tudi v Srbiji. Bodimo tudi v prihodnosti vzorni predstavniki Slovenije izven njenih meja.

Pogovor vodila: **Marija Lovrić**

Drugič

Damijana Godnič

V organizaciji Društva Slovencev Kredarica so nas ponovno obiskali naši dragi prijatelji – jazzisti iz Slovenije – **Big band Nova** iz Nove Gorice. Bili so naši gostje tudi lani. Z njimi so prišle tudi tri izredne solistke: **Damijana Godnič**, **Kristina Oberžan** in **Anika Horvat**. Imeli so uspešen koncert v prepolni dvorani novosadskega Studia M, 22. maja 2009, ob 20.00, pod dirigentsko palico **Miloša Rijavca**. Z Big bandom sta v Novi Sad prišla tudi **Sergij Pelhan**, predsednik Združenja Slovenska izseljenska matica, in **Vesna Vukšinič**, svetovalka v Združenju Slovenska izseljenska matica. Koncertu je prisostvoval tudi **Predrag Novikov**, direktor Kancelarije za evropske zadeve v Izvršnem veču Avtonomne Pokrajine Vojvodine.

Neposredno pred koncertom je publiko nagovoril **Vitimir Simurdić**, direktor Produkcije »M« RTV Vojvodine in, med drugim rekel, da so glede gostovanja Nove občutki Novosadčanov različni: istočasno nas veseli, ker imamo možnost, da, drugič v kratkem presledku, uživamo v nastopu enega kakovostnega Big banda, hkrati pa smo tudi malo ljubosumni, saj Novi Sad nima svojega Big banda. Prisotne je pozdravil tudi **Srdan Radaković**, predsednik Izvršnega odbora DS Kredarica in med drugim povedal, kako je tekom njegovih dogovorov z **Borisom Gregoričem**, predsednikom Big banda, o gostovanju Nove, v nekem trenutku band bil pred izbiro, ali bo gostoval v Španiji ali v Novem Sadu, a da niso bili v dvomih. Vsi člani orkestra so na ves glas zavpili: »Novi Sad!«, a trobentist **Damijan Valentinuzzi**, ki je na lanskem koncertu dirigiral orkestru, je posebej za to priložnost pripotoval iz Nemčije dan prej. Publika je to pozdravila z burnim aplavzom, izražajoč na ta način toplo dobrodošlico gostom.

Na koncertu smo zares uživali, in to ne samo zato, ker so redke priložnosti, da v Novem Sadu slišimo v živo Big band. Čeprav igrajo iz čiste ljubezni in zaradi druženja ter pozitivne energije, so člani orkestra visoko profesionalni in uigrani. Tisti, ki so jih poslušali tudi lani, pravijo, da so bili sedaj še boljši. Kar se vokalnih solistik tiče – ne moremo reči, kdo je boljši. Vsaka na svoj način. Damijana je pela z močnim glasom, a pomirjajoče, Kristina kot živ ogenj, a Anika mladostno in poletno. Razen tega so na repertoarju bile zastopane kompozicije C. Portera, D. Ellingtona, S. Rachmaninoffa, V. Morissona... Imeli smo priložnost slišati tudi kompozicijo *Nedeljsko kosilo na deželi*, ki jo je komponiral **Anže Vrabec**, drugače pijanist v orkestru, pa tudi slovensko ljudsko *Dekle je po vodo šlo*, za katero je aranžman priredil isti pijanist. Osemnajst točk programa je v hipu minilo.

Pred začetkom koncerta sem se ponovno srečala z **Julijanom Fortunatom**, pijanistom v orkestru, in se na kratko pogovarjala z njim. Pozdravila sva se kot stara znanca; spoznala sva se lani na *Srečanju v moji deželi*, v Novi Gorici. Tedaj je Julijan prišel z ostalimi člani banda pozdravit "Kredarčane" iz Novega Sada, ki jih je spoznal, ko je bil v našem mestu ob prvem koncertu. Pripovedovali so nam z navdušenjem o sprejemu in bivanju v Novem Sadu, rekoč: "Bog daj, da nam se spet zgodi Novi Sad!" In res, želja se je izpolnila in njim in nam.

Upam, da so se tudi tokrat dobro počutili v Novem Sadu, vsaj toliko kolikor mi na njihovem koncertu.

Kristina Oberžan

Anika Horvat

Tekst: Jugoslava Dobrosavljev
Foto: Slavko Pavlović
Prevedla: Elza Ajduković

Na recitatorskem tekmovanju *Naša slovenska beseda* v Zrenjaninu DS Kredarica dosegla 3. mesto

Na 3. recitatorskem tekmovanju *Naša slovenska beseda*, ki je bilo 30. maja 2009 v organizaciji Društva Slovencev Planika v Zrenjaninu, je sodelovala tudi naša šola dopolnilnega pouka pod vodstvom učiteljice **Rut Zlobec**. V ekipi so bile zastopane vse kategorije: otroci, odrasli recitatorji in »avtorski nastop«; v njej pa so bili: **Emma in Bojan Radojčić**, **Maja in Milica Cvejić** ter **Marija Lovrić**.

Pozdravno besedo je imela **Martina Drča**, predsednica DS Planika iz Zrenjanina. Potem pa je direktor »Superproteina« g. **Petrović** tudi pozdravil vse prisotne in se je tekmovanje začelo.

Sodelujoči: FS Predgrad pri

Kočevju, Občina Kočevje (Slovenija), podžupanja Delač-Felda, prof. Darja, Društvo Slovencev Triglav iz Banja Luke (Republika Srbska), iz Srbije pa Društvo Slovencev Triglav-Subotica, Društvo Slovencev Kula-Vršac, Bela Crkva in Gudurica, Društvo Slovencev Sava-Beograd, Slovenska kulturna skupnost France Prešeren-Niš, Slovenska kulturna skupnost Borskega okraja Drago Čeh-Bor, Društvo Slovencev Planika iz Zrenjanina ter naše društvo, Pevska skupina Sava iz Beograda in pevski zbor Planika iz Zrenjanina.

Udeleženci so bili dobro pripravljeni, konkurenca pa je bila močna. Tekmovanje z manjšimi pavzami je trajalo okoli 4 ure.

To leto je prvič bil »avtorski nastop«

– kategorija, v kateri avtorji interpretirajo svoji pesmi.

Veselo noto tekmovanju so dali številni otroci.

Vsa k udeleženec je dobil Diplomo za udeležbo, nagrade pa glede rezultatov tekmovanja.

Bilo je 37 udeležencev v tekmovanju. Člani žirije so bili: **Zvonka Kajba**, predsednica, **Barbara Rogelj**, članica, **Ajda**

Felda, članica, **Janez Jelen**, član in **Tatjana Vojinović**, zapisnikarica.

Opažen nastop so imeli FS Predgrad iz Predgrada (Slovenija) z zborom, orkestrom in folkloro, kot pobraten kraj. Rad smo prisluhnili tudi PZ Sava iz Beograda.

Slovenska beseda je carevala tukaj v vsem svojem sijaju in lepoti.

Program in tekmovanje je bilo v MZ Mužlja, v dvorani KD Petofi. Prijazni domačini so se pokazali kot zelo dobri organizatorji, a PZ Planika od začetka do konca na višini svoje vloge. Skrb za osvežitev gostov in udeležencev, ki jih je bilo koli 180, in skupno kosilo na koncu samo so del lepih vtisov s tega tekmovanja.

Rut Zlobec, Maja in Milica Cvejić, Marija Lovrić

Tekst: **Marija Lovrić**
Foto: **Marijan Urekar ml.**

Osnovna šola **Maksa Pleteršnika Pišce** znova je gostila učence šole dopolnilnega pouka slovenščine v Srbiji, kjer jim lepote slovenskega jezika odkriva učiteljica **Rut Zlobec**.

V družbi slovenskih vrstnikov, ki so jih sprejeli na domove od 14. do 20. junija tudi otroci iz šole dopolnilnega pouka slovenščine pri našem društvu utrjevali so znanje materinščine svojih prednikov.

Ob dopoldnevih so spremljali pouk v slovenščini, popoldneve pa so zapolnjevale najrazličnejše delavnice, od raziskovanja okolice, kopanja v Termah in ježe.

Udeleženci ekskurzije s svojimi gostitelji in mentorji

Foto: OŠ Maksa Pleteršnika Pišce

HALO, TUKAJ SLOVENSKI MEDITERAN

Poletni tečaj slovenskega jezika na slovenski Obali pod naslovom "Halo, tukaj slovenski Mediteran," ki ga organizira Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije v Kopru, poteka že šestnajst let. Leta 2009 je tečaj potekal od 13. do 26. julija, udeležilo se ga je 62 tečajnikov iz 16 držav vsega sveta: Avstrije, Italije, Španije, Argentine, Finske, Bolgarske, Švice, Belgije, Nemčije, Češke, Makedonije, Srbije, Romunije, Hrvaške, Poljske in Madžarske. Iz Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada sem bila jaz, Milica Cvejić, edina predstavnik. Središče večine dejavnosti poletnega tečaja je bilo v prostorih Fakultete za humanistične študije v Kopru.

Širok spekter predavanj je ponujal možnosti učenja tako začetnikom kot tistim, ki osnove slovenskega jezika že poznajo in bi radi svoje znanje le izpopolnili. 40-urni tečaj je trajal 2 tedna, razdeljen pa je bil na spoznavanje jezikovnih struktur in konverzacijo, obsegal je 40 šolskih ur oziroma 4 šolske ure na dan. Na vseh nivojih, od začetniških do nadaljevalnih in izpopolnjevalnih, sta bili prvi dve uri namenjeni predvsem spoznavanju jezikovnih struktur, drugi dve pa konverzaciji.

Bili smo nastanjeni v Dijaškem domu Koper ali v hostlu Museum, ki je od morja oddaljen približno 100 m. Po prihodu smo šli na sprehod po koprskih trgih, kje smo spoznali znamenitosti in zgodovino mesta.

Prvi dan smo opravili razvrstitveni test. Glede na rezultat smo bili razvrščeni v eno izmed začetnih, nadaljevalnih ali izpopolnjevalnih skupin. Bilo je šest skupin, vsaka je štela okoli 10 študentov. Tečaje so vodili strokovno usposobljeni in zelo prijazni lektorji, ki se že več let ukvarjajo s poučevanjem tujcev. Vsi udeleženci so dobili učbenik in drugo gradivo za tečaj na ustreznem nivoju. Ob koncu uspešno opravljenega tečaja smo pisali test, dobili potrdilo o udeležbi in 3 kreditne točke (ECTS). Izšel je naš bilten Polteč polmeš, ki je sestavljen iz domačih nalog vseh udeležencev tečaja.

Vsako popoldne smo imeli tudi dodatno, individualno razlago pri reševanju jezikovnih problemov in pomoč pri domači nalogi. Tudi večerni program je bil zelo bogat z delavnicami: slovenska folklor, slovenska ljudska glasba, slovenska literatura, slovensko gledališče in film. Organizirani so bili ogledi filmskih ter gledaliških predstav, srečanja s slovenskimi pisatelji, režiserji in igralci. Bilo je dovolj časa tudi za zabavo, sprostitve in sklepanje prijateljstev.

Prvo soboto smo šli na ekskurzijo po Gorenjskem. Najprej smo se peljali v notranjost Slovenije, prečkali Kraški rob do Škofja Loke, ki je najlepše ohranjeno srednjeveško mesto v Sloveniji. Potem smo nadaljevali v Radovljico, kje smo obiskali muzej lectarstva. Po okušanju nacionalnih slaščic smo pohiteli na Bled. Obiskali smo Blejski grad in uživali v razgledu na jezero z znamenitim otočkom. Po dnevu polnih lepih vtisov in doživetij se je prilegla večerja s tradicionalnimi dobrotami v Žirovnici, ob katerih nas je s petjem in plesom razveselila folklorna skupina KUD-a Triglav Slovenski Javorniki.

Drugi teden smo odpotovali na izlet z barko in si z morja ogledali obalna mesta Slovenske Istre: Koper, Izolo, Strunjan, Portorož in Piran. Med postankom v Piranu smo bolje spoznali mesto in njegovo zgodovino. Obiskali smo župnijsko cerkev sv. Jurija, zvonik sv. Jurija, obzidje, občinsko palačo, in zgradbo, imenovano Benečanka ali Veneciana, Tartinijevo hišo in Tartinijev spomenik. Po vrnitvi iz Pirana smo imeli ribji piknik, se kopali in se veselo družili ob morju. Preživeli smo 14 nepozabnih dni v Kopru. Spoznali smo veliko prijateljev iz različnih krajev Evrope in ostali bomo v stalnem stiku. Upamo, da se bomo naslednje leto spet srečali in se skupaj učili slovenščino.

Na delavnici slovenske folklorne se nam je predstavila folklorna skupina Skala iz Kubeda, ki jo vodi gospodična Mojca Lepej. Slovenske folklorne skupine ne obnavljajo le ljudskih plesov, temveč oživljajo pesmi različnih slovenskih pokrajin, kot so pesmi Istranov, Gorenjcev, Štajercev, Prekmurcev, Belokranjcev, Dolenjcev... Na delavnici smo zaplesali tudi značilne dolenjske pleske: pokšotiši, potovčka, štajeriš ter se naučili pesmi Abraham 'ma sedem sinov in Vsi za mano, kameradi!

Tako smo stkali nova prijateljstva in poznanstva, doživeli lepe trenutke in si obljubili, da se prihodnje leto spet vidimo. Mentorica folklorne

delavnice je bila izkušena in prijetna Mojca Lepej, ki je imela zelo „življenjski“ odnos do nas, mi pa smo se poleg nje zelo veliko naučili.

Na delavnici slovenske ljudske glasbe smo poleg slovenskega knjižnega jezika spoznali še narečja slovenskega človeka, ki so v ljudski pesmi še toliko bolj življenjska, topla in praktična. Pesmi, ki smo jih peli, so bile naslednje: Dekle je pralo srajčki dve, Zaplula je barčica moja, Barčica po morju plava... Mentor glasbene delavnice je bil Marino Kranjac, godec in glasbenik. Predstavila se nam je tudi glasbena skupina Volk Folk, ki izvaja slovensko ljudsko vokalno in instrumentalno glasbo.

Na delavnici slovenske literature smo se spoznali z novostmi na slovenski literarni sceni in prebrali najnovejšo pesniško produkcijo slovenskih avtorjev. Spoznali smo tudi pesniško obliko haikujev, izbrali priljubljene slovenske haikuje, nato smo se na kreativen način igrali s slovenskim jezikom in sami pisali haikuje in tudi druge pesniške oblike. Pogovor s pesnikom, pisateljem, prevajalcem, literarnim kritikom in glasbenikom Klemnom Piskom nam je razsvetlil podrobnosti iz njegove ustvarjalne delavnice. Na zaključnem večeru smo svojo ustvarjalnost predstavili občinstvu in dela objavili v glasilu tečaja Polteč Polmeš. Mentorica literarne delavnice je bila dr. Agnieszka Bedkowska (Univerza Bielsko-Biala, Poljska).

Delavnica slovenskega gledališča in filma je peljala udeležence korak za korakom od mešanja podob, abstrahiranja videa, prepletanja sledov svetlobe v ustvarjanje barvnih in mogočnih nizov vizualnih ekranov, ki večkrat spominjajo na gibljeve impresionistične slike. Mentorica filmske delavnice je bila Ana Pečar.

Prvo soboto smo šli na ekskurzijo po Gorenjskem. Najprej smo se peljali v notranjost Slovenije, prečkali Kraški rob do Škofja Loke, ki je najlepše ohranjeno srednjeveško mesto v Sloveniji. Potem smo nadaljevali v Radovljico, kje smo obiskali muzej lectarstva. Po okušanju nacionalnih slaščic smo pohiteli na Bled. Obiskali smo Blejski grad in uživali v razgledu na jezero z znamenitim otočkom. Po dnevu polnih lepih vtisov in doživetij se je prilegla večerja s tradicionalnimi dobrotami v Žirovnici, ob katerih nas je s petjem in plesom razveselila folklorna skupina KUD-a Triglav Slovenski Javorniki.

Drugi teden smo odpotovali na izlet z barko in si z morja ogledali obalna mesta Slovenske Istre: Koper, Izolo, Strunjan, Portorož in Piran. Med postankom v Piranu smo bolje spoznali mesto in njegovo zgodovino. Obiskali smo župnijsko cerkev sv. Jurija, zvonik sv. Jurija, obzidje, občinsko palačo, in zgradbo, imenovano Benečanka ali Veneciana, Tartinijevo hišo in Tartinijev spomenik. Po vrnitvi iz Pirana smo imeli ribji piknik, se kopali in se veselo družili ob morju.

Preživeli smo 14 nepozabnih dni v Kopru. Spoznali smo veliko prijateljev iz različnih krajev Evrope in ostali bomo v stalnem stiku. Upamo, da se bomo naslednje leto spet srečali in se skupaj učili slovenščino.

Milica Cvejić,
učenka šole dopolnilnega
pouka slovenščine

ŠOLA DOPOLNILNEGA POUKA SLOVENŠČINE

BARBARA GORŠIČ,
učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine

Rojena sem 10. 7. 1978 v Brežicah. Osnovno šolo sem zaključila v Novem mestu in nato nadaljevala šolanje na gimnaziji v Novem mestu. Leta 2004 sem diplomirala na filozofski fakulteti v Ljubljani, in sicer iz slovenistike in pedagogike. Ves čas študija sem prejela štipendijo ministrstva za šolstvo, saj je bila potreba po slovenistu v dolenski regiji. Po študiju sem se zaposlila na Šolskem centru v Novem mestu, tam sem bila zaposlena eno leto. Nato sem svoje delo nadaljevala na Osnovni šoli Mirna Peč, kjer sem zaposlena že peto leto. V Mirni Peči sem bila opravljala delo učiteljice slovenščine in svetovalno delo. Poleg tega sem bila mentorica dramskega krožka, s katerim smo uprizorili dve gledališki predstavi in nastopali na raznih prireditvah s svojimi točkami. V tem času sem se udeležila nešteto izobraževanj, v šoli in izven zavoda. Eno od teh izobraževanj, ki sem se jih udeležila na lastno željo, je bilo tudi usposabljanje za poučevanje slovenščine kot drugega jezika prek Centra za slovenščino v Ljubljani. Poleg redne zaposlitve sem si izkušnje z izobraževanjem odraslih nabirala tudi na Šolskem centru v Novem mestu, kjer sem odrasle poučevala pedagogiko in slovenščino. V prostem času rada berem, obiskujem kino, se družim s prijatelji in potujem.

Letos meseca junija sem po naključju opazila, da Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije razpisuje delovna mesta za profesorje slovenščine v Švici, Nemčiji in Srbiji. Prijavila sem se na razpis, za Srbijo, in bila izbrana. Od meseca septembra 2009 živim v Novem Sadu kot učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine. Dvakrat tedensko poučujem v Novem Sadu, ob ponedeljkih v Subotici, ob sredo v Vršcu in Gudurici in ob četrtnih v Rumi. Delo je drugačno, kot sem ga opravljala prej, saj veliko časa preživim na poti, prav tako pa ne gre zgolj za poučevanje slovenskega jezika, pač pa tudi za prenašanje slovenstva ljudem, ki živijo izven Slovenije. V pouk tako skušam vnašati tudi informacije o Sloveniji, kulturne, geografske in druge značilnosti ter si prizadevam, da razvijam pri udeležencih vse štiri sporazumevalne dejavnosti – poslušanje, govorjenje, branje in pisanje. Opažam, da je zanimanje za pouk slovenščine veliko in še narašča. Menim, da bo ta izkušnja neprecenljiva v mojem življenju, presenečena sem nad prijaznostjo in hvaležnostjo ljudi v Vojvodini in vesela, da sem spoznala in še spoznavam zelo zanimive in prijetne ljudi. Zahvaljujem se vodstvu Društva Kredarica za vso pomoč pri mojem prilagajanju življenju v Novem Sadu, udeležencem pouka pa za prijaznost in srčnost.

Dopolnilni pouk slovenščine v Novem Sadu

Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije organizira in sofinancira dopolnilni pouk slovenščine izven meja Slovenije. V Društvu Slovencev Kredarica v Novem Sadu poteka pouk slovenščine dvakrat tedensko, in sicer ob nedeljah in torkih. V nedeljo, od 17. do 19. ure je pouk za mlajše učence, in sicer ob 17. uri za predšolske otroke in ob 18. uri za starejše otroke. Ob torkih so udeleženci pouka slovenščine razdeljeni v štiri skupine, in sicer ob 17. uri najprej začne nadaljevalna skupina, ob 18.15. prav tako nadaljevalci, ob 19.30 je pouk slovenščine za začetnike in ob 20.30 imajo pouk prav tako odrasli, ki izpopolnjujejo svoje znanje slovenskega jezika. Interes za učenje slovenščine je velik, udeleženci pouka pa so zelo motivirani in aktivni.

Barbara Goršič z učenci dopolnilnega pouka slovenščine v DS Kredarica,

Foto: S. M.

Barbara Goršič

ZNAMENITI SLOVENCİ

KNJIŽEVNI VEČER Z BORISOM PAHORJEM

V sredo, 16. 9. 2009, ob 19. uri, je bil v Beogradu v PEN klubu na Terazijah v čast kandidatu za Nobelovo nagrado, slovenskemu pisatelju Borisu Pahorju, prirejen književni večer. Pogovor s 96-letnim pisateljem je vodila dr. Maja Đukanović.

Boris Pahor je bil rojen 26. 8. 1913 v Trstu in je simbol trdoživosti in neupogljivosti slovenskega človeka, izpostavljenega vsem mogočnim preizkušnjam, ki jih vsakokrat premaga in preseže. V častitljivi starosti žanje priznanja za literarno, publicistično in uredniško delo in jih sprejema iskrivega duha in z živahno, tehtno, marsikdaj polemično besedo. Številni prevodi njegovih del pa potrjujejo veljavnost njegove literature tudi v drugih jezikovnih območjih. Njegovo delo Nekropola je prevedena tudi v srbski jezik, prvič pa je delo izšlo leto 1967. Pripoved je nastala po avtorjevem obisku nacističnega taborišča, v katerem je bil med drugo svetovno vojno zaprt – srečanje s preteklostjo mu je obudilo nemalo grenkih spominov, hkrati pa tudi toplih spominov na nekdanje trpljenje jetnikov in njihovo človeško solidarnost. V nekaj urah se mu zvrsti pred očmi vrsta taboriščnih usod, ki jih popisuje prizadeto, a hkrati obvladano stvarno.

Njegova literarna dela so priznana v Franciji, Nemčiji, ZDA, v mlajšem obdobju pa tudi v Španiji in na Finskem. Najbolj znan zapis je omenjena Nekropola, novela o pisateljevem življenju v taborišču Natzweiler-Struthof. Zelo znana je tudi trilogija o slovenski manjšini v Italiji, prevedena v nemščino in francoščino. Tudi več drugih del je prevedenih v francoščino, nemščino, srbohrvaščino,

madžarščino, angleščino, španščino, italijanščino, katalonščino in finščino.

Pahor je večkrat kandidiral za Nobelovo nagrado. Leta 1992 je za svoje literarno delo prejel Prešernovo nagrado, maja 2007 pa je bil sprejet v red legije časti, najvišje francosko državno priznanje.

Kljub visoki starosti Boris Pahor dokazuje, da sta človeška ustvarjalnost in volja do življenja gonilni sili in da je iskričnost človeškega duha mogoča tudi v tako častitljivih letih.

Barbara Goršič,
učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine v Vojvodini

Kredarica

GOVORI PO EVROPSKO

Foto: Silva Martinec

V soboto, 26. septembra 2009 je Egida organizirala na trgu v novosadski Katoliški porti, Dan jezika ob mednarodnem prazniku jezika. Številne stojnice so se zgodaj zjutraj začele okraševati, pridni jezikoslovci so izobešali svoje znanje in pomoč pri učenju tujih jezikov. Z vsako novo minuto so se stojnice vse bolj šopirile in privabliale pozornost mimoidočih.

Začel se je uradni program ki so ga pripravile šole s svojimi učenci, prelepe angleške, francoske, španske, grške,... pesmi, recitacije in na koncu še likovne delavnice za najmlajše, so popestrile program ki je trajal do večera.

Cilj manifestacije je nedvomno pokazati na enem mestu, v prijetnem mestnem ambijentu še nekaj: znanje jezika.

Tudi naše društvo katerega eden od glavnih ciljev je ravno negovanje slovenskega jezika, se je udeležilo

Foto: Silva Martinec

te manifestacije in sicer na uradno povabilo Šole tujih jezikov FEEDBACK iz Novega Sada in sicer direktorice **Melanije Čejčić**, kjer že šest let uspešno deluje pouk slovenskega jezika ki ga vodi avtorica tega teksta, saj so potrebe za učenjem slovenščine presegle klubske okvirje. FEEDBACK je edina šola tujih jezikov na teh prostorih v kateri poteka pouk slovenščine.

Razen našega gostitelja so sodelovale jezikovne gimnazije, jezikovni centri in privatne šole jezikov. Šola FEEDBACK se zahvaljuje tudi obisku **Barbare Goršič**, učiteljice šole dopolnilnega pouka slovenščine pri društvih Slovencev v Vojvodini, **Srđanu Radakoviću**, predsedniku Izvršnega odbora društva in **Silvi Martinec**, sekretarki društva ki so s svojim odzivom pokazali željo za sodelovanjem in skupaj promovirali Slovenijo in slovenski jezik, njeno čudovito naravo, običaje in se družili v prijetnem sončnem sobotnem popoldnevu.

Z leve: Melanija Čejčić, Elza Ajduković, Barbara Goršič, Srđan Radaković in Silva Martinec

Foto: Slobodan Ilić

Elza Ajduković

MEDNARODNI VOJVODINSKI TURNIR V NOGOMETU – NOVI SAD

Naigriščunovosadske Crvene zvezde in športnem centru na Sejmišču je bil tradicionalni Vidovdanski mednarodni turnir za mlajše kategorije. Organizator turnirja, F.K. Crvena zvezda in krajevna skupnost Vidovdanko naselje s pomočjo šole fusbala Ajax, je na zeleni preprogi pogostila 520 mladih nogometašev iz 28 timov. Za tri dni, od 26. 06. 2009 do 28. 06. 2009 je odigranih 57 tekem. Na tekmah so igrali poletarji, pionirji in kadeti.

Letošnji gost, ki je dal mednarodni karakter temu velikemu turnirju, je bila ekipa Šenčurja iz Slovenije in je njihovo sodelovanje bilo zelo opaženo. Z avtorjem tega teksta **Goranom Čurkom**, organizatorjem in direktorjem mladinske šole fusbala F. K. Crvena zvezda in **Srđanom Radakovićem**, predsednikom Izvršnega odbora DS Kredarica, ki je vzpostavil stike, so gosti imeli tudi priložnost da spoznajo Novi Sad in okolico. V okviru turnirja je ekipa Šenčurja odigrala tudi prijateljsko tekmo s superligašem Hajdukom iz Kule in tako povezala Šenčur in Novi Sad. Udeleženci turnirja so se na tem gostovanju medsebojno spoznavali, pokazali in odmerjali svoje športne kvalitete in obljubili dalje sodelovanje na področju športa. S podporo temu turnirju in realizacijo udeležbe enega slovenskega nogometnega kluba na njem, je Društvo Slovencev Kredarica storilo še en korak naprej v svojem delu in obstoju, to pot na področju športa.

Rezultati ki so jih ekipe dosegle so bili to pot v drugem planu ali vseeno treba omeniti da su največ uspeha imeli domačini F. K. Crvena zvezda, ki so osvojili titulo v konkurenci poletarcev, in ravno tako dobre rezultate pri igri pionirjev in kadetov. Ekipa Šenčurja je zasedla solidno 6. mesto v ekipnom plasmaju.

Pohvale vredni so vsi fusbalerji, trenerji kot tudi organizatorji ki so s tem turnirjem promovirali mladost, radost igre in mednarodni karakter športa.

N. K. Šenčur in F. K. Crvena zvezda

nk **šenčur**

ŠPORTNO DRUŠTVO ŠENČUR
NOGOMETNI KLUB ŠENČUR
Pipanova cesta 45. p.p.19
4208 ŠENČUR
SLOVENIJA

g. RADAKOVIĆ SRĐAN
DRUŠTVO SLOVENCEV KREDARICA
NOVI SAD

Zadeva: Zahvala za izpeljan turnir

Spoštovani Srđan!

V imenu NK Šenčur bi se Vam radi zahvalili za organizacijo naše udeležbe na nogometnem turnirju, ki je bil v juniju 2009 v Novem Sadu. Izkazali ste izjemno pozornost, tako da je mladim igralcem iz Šenčurja ostal obisk kot izjemna impresija saj taki obiski in srečanja krepijo medsebojna poznanstva in prispevajo k eliminaciji predsodkov.

Naslednje leto bomo v našem klubu organizirali podoben turnir za mlajše dečke U-12 in nameravamo povabiti klub iz Novega Sada po vaši presoji.

Še enkrat hvala Vam osebno in Društvu Slovencev Kredarica za izjemen angažma.

S spoštovanjem,

Bojan Vidmar
predsednik ŠD Šenčur

Robert Zorec
vodja mladinskega programa

Šenčur, 10. 07. 2009

Tekst in foto: **Goran Čurko**
Prevedla: **Elza Ajduković**

Mešani pevski zbor "Kredarica" je gostoval 26. septembra v Subotici na tradicionalnem Srečanju slovenskih pevskih zborov, ki ga je organiziralo DS Triglav. Pod dirigentskim vodstvom **Suzane Gros** in ob klavirski spremljavi **Jožefa Riterja** je naš zbor izvedel štiri skladbe: *Oče naš* J. Leskovarja, *Kje so tiste stezice* v harmonizaciji J. Leskovarja, *Ja te ljubim, djevo mila* v obdelavi za moški glas solo in pevski zbor (solo je pel **Miroslav Klašnja**) in, na koncu, pesem *Slovenija, od kod lepote tvoje* S. in V. Avsenika. Naš zbor je imel uspešen in zelo zapažen nastop, saj je po vsaki zapeti pesmi dobil dolg in prisrčen aplavz. Opazen je bil tudi napredek vseh prisotnih zborov, kar to manifestacijo iz leta v leta vzdiguje na vse višjo raven, a to lahko samo veseli vse člane društev Slovencev in jim daje še več spodbude in elana, da bi nadaljevali s svojim delom na plemeniti nalogi oživljanja mednacionalnih in meddržavnih zvez, ter na vzajemnem spoznavanju in razvoju tolerance in razumevanja različnosti.

Po dolgem odmoru je bila prava osvežitev družiti se s člani zborov iz Beograda, Zrenjanina, Banjaluke in gostitelji iz Subotice. V končnem delu koncerta, kot posebni gostje, so nastopili člani Moškega pevskega zbora *Maj* iz Kranja. Čeprav so gotovo vsi nastopajoči amaterji, je videti pri njih veliko entuzijazma in ljubezni za slovensko glasbo in besedo. Po koncertu,

Tekst: **Katja Juršič-Huzjan in Darko Rutar**
Prevedla: **Angela Arandelović**
Foto: **Momi Tasić**

ki je bil izveden v prelepi dvorani Mestne hiše, so gostitelji vse nastopajoče pogostili z okusno večerjo v Srednješolskem dijaškem domu, po kateri smo nadaljevali z veselico.

Na veselici je igral sestav iz Kranja, a zraven harmonike in kitare je bilo posebno zanimivo gledati in poslušati unikatno ročno izdelan instrument – bas z eno struno, ki je očaroval z lepoto in zvokom, a izdelal ga je eden od članov skupine.

Vsako takšno srečanje predstavlja veliko zadovoljstvo in veselje vsem članom društev Slovencev, a druženje v Subotici, ki je ob glasbi in plesu trajalo pozno v noč, je na najboljši mogoč način doprineslo njihovem medsebojnemu spoznavanju in zbliževanju.

RAZSTAVA

Vojvodina v mojih očeh

Z nenavadnim zadovoljstvom podajam prikaz razstave fotografij, ki so na meni pustile zelo lep vtis, a za tiste, ki so bili prisotni, pravo osvežitev.

Namreč, 16. junija letos je v galeriji *Gradić* v Novem Sadu članica našega društva **Jugoslava Dobrosavljev** v sodelovanju s svojim prijateljem Dragom Đuranovićem naredila zanimiv kolaž skupnih fotografij pod nazivom *Vojvodina v mojih očeh*. Ideja te razstave je bila, da se z veliko ljubezni in posvečenosti s kamero zabeležijo osupljivi trenutki vojvodinskih motivov, naravna bogastva, običaji, lepota starih zgradb, ki še vedno krasijo

Novi Sad, kakor tudi romantični trenutki raznolikih naravnih čudes.

Jugoslava mi je zelo spontano in z veliko čustev pripovedovala o podrobnostih, vezanih za same fotografije. Pomembno je reči, kako enostavno je in možno dočarati Vojvodino in vse tisto, kar jo krasí. Ta prikaz privlači človekovo pozornost in jo začarano uvaja v svet iskrenega doživljanja raznolikih fotografij.

Izvezla bi fotografije o jelenu iz Deliblatske peščare, srečanje labodov zvečer, zgodbo o Tisinem cvetu, ki je še zmeraj resničnost, a ne samo pravljичni prikaz.

Drago Đuranović se zelo lepo vklaplja v njuno spontano zamišljeno idejo. S svojimi fotografijami naravnih lepot, sončnega zahoda, cerkva v Vojvodini in običajev dopolnjuje skupno idejo in emotivno potrebo beleženja trenutkov in motivov, ki prikazujejo Vojvodino.

Galerija je ta večer potekala v dobrem razpoloženju in spontanem navdušenju prisotnih gostov. Jugoslavina želja se je se uresničila, vtis iskrenosti in spontanosti so začutili vsi prisotni.

V zadovoljstvo in čast mi je, da sem imela priložnost podati uvodno besedo na eni strani in biti aktivni opazovalec tega lepega umetniškega trenutka po drugi strani. Avtorja razstave sta obljubila, da bosta posnela še veliko novega in lepega.

Tekst: **Andela Čivović-Saramandić**

Prevedla: **Elza Ajduković**

FIŽOLIJADA

Bil je 6. junij 2009 v Temerinu. Prišla sem s prijateljicami na Fižolijado. Zelo rada obiskujem prireditve z ljudskimi šegami po okoliških krajih. Vedno je veselo, vrstijo se razna dogajanja in še dobro se lahko je. Nisem veliki ljubitelj fižola, toda ni mi žal, da sem prišla. Neverjetno, kako je vse dobro organizirano!

Na stotine belih platnenih streh s stojnicami, postavljenih v pravilne vrste z izmišljenimi veselimi imeni ulic, ki jih oblikujejo stojnice. Pod vsako stojnico je miza, pogrnjena za goste, ki za njo sedijo in gledajo v kotliček, kjer se kuha fižol. Vsaka stojnica ima svoj recept in način kuhanja fižola. Vsako moštvo ima svoje ime in nekateri so tudi oblečeni enako, da se takoj vidi, kateremu moštvu pripadajo. Fižol ponavadi strežejo svojemu moštvu.

Me smo bile samo obiskovalke, toda kar hitro smo našle, kateremu kotličku se bomo „priklonile“. Naš gostitelj je bil kuhar iz Novega Sada, drugače upokojen policist. Skuhal je fižol, kakršen še nikoli nismo jedle. Pripravil ga je s 15 kg mesa, in to iz pet različnih vrst mesa, 5 kg čebule in 5 kg fižola ter z raznimi začimbami in ostrimi paprikami. Jasno vam je, da smo pravzaprav jedle meso s fižolom. Seveda so potem bile tu tudi sladice, ki jih je pripravljalo drugo moštvo.

Sprehajajoč se skozi to dobro organizirano gnečo, smo poslušali glasbo, ki je prihajala iz smeri velikega odra, na katerem je bil Zvonko Bogdan in naenkrat me je prijateljica opozorila: „Evo, tvoji Slovenci!“ Zagledala sem tudi prapor Društva Slovencev Kredarica.

Zelo sem bila vesela, saj sem nepričakovano našla sredi Temerina v Vojvodini na Fižolijadi slovensko moštvo. Ni mi bilo mar, da se nisem prej pozanimala in da me niso posebej vabili, da se jim priključim, da skupaj kuhamo, saj moj mož pravi, da sem dobra v tem. Moštvo Kredarice je maloštevilno ali izbrano, g. **Ivan Zavrtanik** s svojim botrom **Mihajlom Vlasovom** in še nekaterim članoma društva. Bile smo dobrodošle gostje in popravile smo številčno povprečje moštva, toda fižola se nismo mogle niti dotakniti, ker smo se že preveč okrepčale prej, toda kozarec vina, ki ga je včasih baje pil samo Tito, seveda nismo odklonile. Med pogovorom z g. Zavrtanikom me je po telefonu zmotil sin, ki je pravkar pripotoval iz Slovenije in ko je slišal, kje sem, je seveda prosil za menažko fižola,

kot da bi mu zadišalo po telefonu, nakar je g. Zavrtanik ne samo njegovo prošnjo izpolnil, ampak priskrbel tudi originalno embalažo, a jaz sem bila dostava. Čeprav fižola nisem jedla, sem vseeno pokusila in odgovorno trdim, da je bil odličen in oplemeniten s slovenskimi začimbami in tudi kranjskimi klobasami.

Fižolijada je lepo doživetje in ga priporočam vsem članom društva - bodisi da sodelujejo kot tekmovalci bodisi kot obiskovalci v še večjem številu.

Ivan Zavrtanik in Mihajlo Vlasov

Prepričana sem, da jim ne bo žal, da se bodo lepo imeli in se bodo lepo okrepčali in prijetno družili.

Tudi moje prijateljice in jaz smo preživele lep dan v pisanem društvu v lepem okolju in na koncu doživele presenečenje, ko smo našle moje Slovence, kot je izjavila ena od mojih prijateljic, kar mi je bilo v veliko veselje in tudi v ponos.

Tekst: **Jugoslava Dobrosavljev**

Prevedla: **Elza Ajduković**

ZOBOZDRAVNIŠKO DELO Z OTROKI

Otroška stomatologija je del stomatologije, ki proučuje fiziološka in patološka dogajanja v ustih in na zobeh otrok. To je delo z otroki od njihovega rojstva pa do njihovega osemnajstega leta, ker se razvoj organov za žvečenje popolnoma zaključi približno okoli osemnajstega leta.

Naloge otroške stomatologije so v preventivi in zdravljenju kliničnih manifestacij patoloških procesov v ustih otrok, ustvarjanje zaupanja pri otrocih, da bi sprejeli zobozdravniško delo, dajanje

nasvetov otrokom in staršem, na kateri način je mogoče ohraniti zdravje ust in zob.

Delo z otroki zahteva od zobozdravnika veliko strokovnega znanja, izkušenj, hitrega zapažanja in ukrepanja, potrpežljivosti in posebno dobrega poznavanja fizičnega in psihičnega razvoja in značilnosti otrok.

Uspeh pri delu bo odvisen predvsem od starosti otroka, spola, psihofizičnega razvoja, splošnega zdravstvenega stanja, stanja zdravja ust in zob, prejšnjih izkušenj v zobozdravstveni ambulanti, od vpliva staršev in okolja, pa tudi od stališča in odnosa zobozdravnika in zobozdravniškega tima do otroka in ambienta pri delu.

Izjemno je pomembno, da zobozdravnik razume osebnost otroka, da svoje stališče in obnašanje prilagodi otroku in da se z veliko ljubeznijo obnaša do njega.

V kratkem časovnem obdobju se lahko opazijo presenetljive razlike v psihičnem in fizičnem, mentalnem in emotivnem razvoju otroka. Zobozdravnik, ki dela z otroki, ima priložnost, da opazuje njihov razvoj, da registrira zdravega otroka oziroma zdrava tkiva in organe ustne votline, kar je izredno pomembno, ker lahko skrbi o njihovem zdravju.

Najbolj pogosta emotivna reakcija otroka pri srečanju z novim, neznanim okoljem ali situacijo je strah, kot zaščitna, naravna reakcija. Pri prvem obisku zobozdravniku se lahko pojavijo dve vrsti strahu – strah od neznanega (ordinacija, neznane osebe, inštrumenti) in strah od bolečine. Strah od neznanega se lahko premaga s seznanjanjem otroka z opremo in pojasnjevanjem, kaj mu bo potrebno delati, strah od bolečin pa s pazljivim delom, brez bolečin in prevar.

Največje število otrok ustreza zobozdravniškim tretmanom in pri prvem obisku

imajo ponavadi nevtrarno stališče do zobozdravnika in njegovimi intervencijami, nadaljnje obnašanje pa bo v veliki meri odvisno od stališča in pristopa zobozdravnika in ostalih članov zobozdravniškega tima.

Prvi obisk zobozdravniku naj bo načrtovan in izpeljan tako, da bo to za otroka prijetna izkušnja, za zobozdravnika pa priložnost, da se seznani z otrokom in njegovimi usti in zobmi, pa tudi priložnost za otroka, da spozna novo okolje in člane zobozdravniškega tima.

V kolikor pa otrok prihaja zaradi bolečine ali zaradi nekakšnega drugačnega akutnega stanja, se mora prvi obisk spremeniti in se otroku mora nujno pomagati.

Starši bi morali biti za vzgled, za primer otroku, ne bi smeli govoriti pred otroki o svojih negativnih izkušnjah v zdravstvenih domovih, ne glede na njihovo vrsto, če jih je bilo, ali pa o strahu od določenih intervencij, posebej pa jih ne bi smeli strašiti z zgodbami o injekcijah. Pozitivni primeri staršev, bratov in sester lahko v veliki meri vplivajo na prijetno počutje pri prvem obisku. Koristno je, ko starši s svojim osebnim primerom pokažejo otroku, da obisk pri zobozdravniku, sedenje na stolu pa tudi samo delo v ustih niso nič hudega. Otroci radi oponašajo svoje starše in to je potrebno izrabiti za njihovo pripravo za uspešno sodelovanje.

Vtis, ki ga otrok nosi po prvem obisku pri zobozdravniku, ima lahko dolgoročne posledice. Od tega je pogosto odvisno, ali bo otrok odhajal zobozdravniku sproščeno, z zaupanjem, ali pa bo to odlašal čim dlje časa, zato je nujno narediti vse, da bo otrokov prvi obisk zelo ugodno doživetje. Ko je doseženo zaupanje med otrokom in zobozdravnikom, zobozdravniški poseg postane veliko lažji, otrok postane zainteresiran in dojame, da se ne samo popravljajo njegovi zobje, ampak da se tudi ohrani njihovo zdravje.

Osnovni cilj zobozdravniškega dela z otroki je, da otroku priskrbi, kolikor je to mogoče, prijeten zobozdravniški tretman, tako da otrok postane dober pacient, ki dobro sodeluje in na ta način doseže dobro oralno zdravje skozi svoje življenje.

dr. Jelena Pušibrk
(doktor stomatologije)
Prevedla: Ljudmila Ivaz

OBISK PREDSEDNIKA SRBIJE BORISA TADIĆA V SLOVENIJI

Foto: Reuters

Predsednik Republike Srbije **Boris Tadić** je bil na dvodnevem obisku v Republiki Sloveniji 29. in 30. septembra 2009, kjer se je srečal s predsednikom **Danilom Türk**om. Predsednik Slovenije Danilo Türk je po pogovorih s predsednikom Srbije Borisom Tadićem na Brdu pri Kranju ocenil, da sta obe državi na začetku nove faze v medsebojnih odnosih. Boris Tadić je rekel da članstvo Srbije v Evropski uniji predstavlja največji interes Srbije in poudaril da na tej poti Srbija pričakuje podporo Ljubljane.

Oba predsednika sta poudarila pomen gospodarskega sodelovanja in nastopa na tretjih

trgih, kot tudi pomen sodelovanja na področju kulture in šolstva.

Boris Tadić je dejal da se trudi, da bi na srbskih univerzah poučeval slovenski jezik, s pričakovanjem da bi lahko tudi pripadniki srbske skupnosti v Sloveniji uresničevali pravico, da se na slovenskih univerzah učijo srbski jezik.

Po srečanju predsednikov sta ministra za delo in socialna vprašanja **Rasim Ljajić** in **Ivan Svetlik** podpisala sporazum o socialnem zavarovanju s katerim bodo urejene pravice do pokojnine državljanov Srbije ki so del delovne dobe opravili v Sloveniji in državljanov Slovenije ki so del delovne dobe opravili v Srbiji.

Prvega dne svojega obiska Slovenije se je Boris Tadić srečal in se pogovarjal tudi s predsednikom slovenskega parlamenta **Pavlom Gantarjem**. Oba se strinjata da se gospodarsko, kulturno, politično, športno sodelovanje obeh držav v zadnjih letih krepi in izrazila prepričanje da bodo državljani Srbije in Slovenije medsebojno delili ne samo isto preteklost, zgodovino in kulturo ampak tudi prihodnost.

Drugega dne obiska Slovenije se je predsednik Srbije Boris Tadić pogovarjal v Ljubljani s slovenskim premierjem **Borutom Pahorjem**.

S. M.

VOLITVE V EVROPSKI PARLAMENT 2009

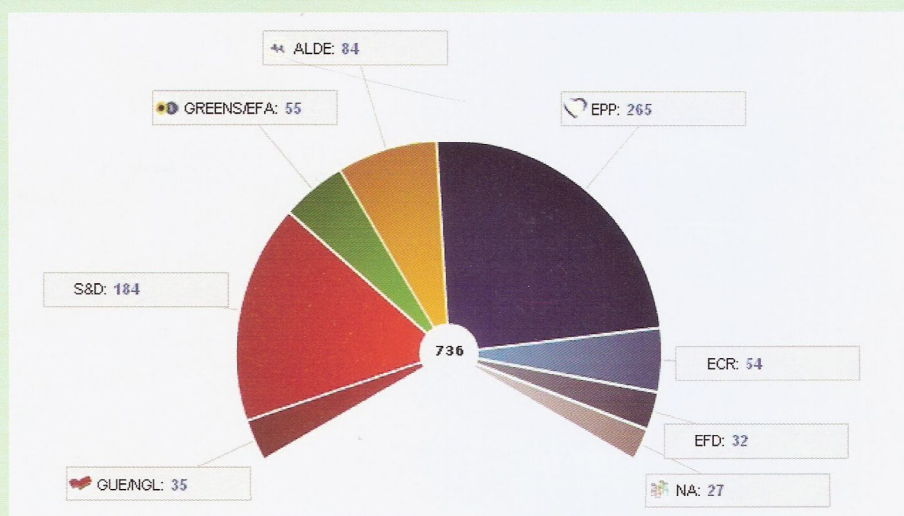
Državljan Evropske unije na neposrednih volitvah vsakih pet let izvolijo Evropski parlament. Vsak državljan Evropske unije, ki je vpisan v volilni imenik, ima pravico voliti. Parlament izraža demokratično voljo državljanov Unije (več kot 492 milijona prebivalcev) in zastopa njihove interese v razpravah z drugimi institucijami EU.

7. junija 2009 so potekale volitve poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament. Na volitvah je imelo pravico glasovati skupaj 1.699.755 volivcev. Glasovalo je skupaj 482.136 volivcev.

Rezultati volitev:

Stranke	%	Sedeži	EPP	S&D	ALDE	GREENS/ EFA	ECR	GUE/ NGL	EFD	NA
SDS	26.92	2	2							
SD	18.45	2		2						
N.Si	16.33	1	1							
LDS	11.52	1			1					
zares	9.82	1			1					
DeSUS	7.18	0								
SLS	3.6	0								
SNS	2.88	0								
SMS	1.9	0								
ZZ	0.64	0								
NLPB	0.44	0								
KSS	0.32	0								
Drugi	0	0								
Skupaj	100	7	3	2	2	0	0	0	0	0

*SDS : SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA - SDS
 *SD : SOCIALNI DEMOKRATI
 *zares : ZARES – nova politika
 *SNS : SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA - SNS
 *DeSUS : DeSUS - DEMOKRATIČNA STRANKA
 UPOKOJENCEV SLOVENIJE
 *LDS : LDS LIBERALNA DEMOKRACIJA SLOVENIJE
 *SLS : SLS SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA
 *SMS : SMS – STRANKA MLADIH SLOVENIJE
 *N.Si : NOVA SLOVENIJA – KRŠČANSKA LJUDSKA
 STRANKA
 *KSS : KRŠČANSKI SOCIALISTI SLOVENIJE
 *NLPB : NEODVISNA LISTA ZA PRAVICE BOLNIKO
 *ZZ : ZDRUŽENI ZELEN

*EPP : SKUPINA EVROPSKE LJUDSKE STRANKE
 (KRŠČANSKIH DEMOKRATOV)
 *S&D : SKUPINA NAPREDNEGA ZAVEZNIŠTVA
 SOCIALISTOV IN DEMOKRATOV V EVROPSKEM
 PARLAMENTU
 *ALDE : SKUPINA ZAVEZNIŠTVA LIBERALCEV IN
 DEMOKRATOV ZA EVROPO
 *GREENS/ EFA : SKUPINA ZELENIH/EVROPSKE SVOBODNE
 ZVEZE

*ECR : EVROPSKI KONZERVATIVCI IN REFORMISTI
 *GUE/ NGL : KONFEDERALNA SKUPINA EVROPSKE
 ZDRUŽENE LEVICE - ZELENE NORDIJSKE LEVICE
 *EFD : SKUPINA EVROPA SVOBODE IN DEMOKRACIJE
 *NA : SAMOSTOJNI POSLANCI

Vir:

http://www.svrez.gov.si/si/aktualne_teme/evropske_volitve_2009/
http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/elections2009/sl/slovenia_sl_txt.html#ancr5

Politična skupina Zavezništvo liberalcev in demokratov za Evropo (ALDE) je 29. 09. 2009 na seji Odbora za zunanjo politiko, pripravo poročila o napredovanju Srbije ponovno poverila dosedanjemu poročevalcu **Jelku Kacinu** ki je poslanec Slovenije v Evropskem parlamentu.

Kacin je v prejšnjem mandatu bil najprej poročevalec Evropskega parlamenta za Državno skupnost Srbije in Črne

gore (brez Kosova), a po osamosvojitvi Črne gore je postal poročevalec za Srbijo (brez Kosova) in je sedaj ponovno izvoljen za to funkcijo. Jelko Kacin je član Odbora za zunanje zadeve (AFET) in podpredsednik delegacije Evropskega parlamenta za odnose z Jugovzhodno Evropo.

**DS KREDARICA ZAHVALJUJE SE ZA DOTACIJE,
DARILA IN SODELOVANJE:**

- 1. MINISTRSTVU ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT REPUBLIKE
SLOVENIJE - za sofinanciranje dopolnilnega pouka slovenskega jezika**
- 2. MESTNI UPRAVI ZA KULTURO NOVEGA SADA - za
sofinanciranje izhajanja biltena društva**
- 3. JOVANU RADEKI, članu društva**
- 4. NEDELJKU ŠLJIVANCU, prijatelju društva**
- 5. TISKARNI "TAMPOGRAF" - Novi Sad**
- 6. BORISLAVU POPOVIČU, članu društva, "Avecta" DOO - Novi Sad**
- 7. ĐORĐU VESELINOVU, članu društva**
- 8. KRISTINI VARGA, članici društva**
- 9. IVANU VIDICKEMU, članu društva**

Bilten "Kredarica". Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: **Silva Martinec** - v.d. urednica; **Elza Ajduković** - prevajalka; **Marija Lovrić, Albert Kužner** in **Rajko Marič** - člani; **Barbara Goršič** - lektorica. Priprava za tisk: **Slobodan Juhas**. Tisk: **„TAMPOGRAF“** Novi Sad. Naklada: 350 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: **Društvo Slovencev "Kredarica"**, 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. E-mail: kredarica@teamnet.rs. Rešenjem Sekretarijata za informiranje štev.: 105-651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002, Bilten "Kredarica" vpisan v Register sredstev javnega informiranja - Financiranje izhajanja omogoča Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Sekretarijat za predpise, upravo in nacionalne manjšine AP Vojvodine in Mestna uprava za kulturo Novega Sada.

CIP - Каталогизacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

061 . 237 (497 . 113 Нови Сад)

KREDARICA : bilten Društva Slovencev v Novem Sadu / urednica Silva Martinec . - Let. 1 , št . 1 (marec 2001) - .
- Novi Sad : Društvo Slovencev "Kredarica" , 2001 -. - Ilustr .
; 30 cm

Tromesečno
COBISS.SR-ID 223276807